

LIDOVÉ DIVADLO

ČESKÉ DIVADLO ROČNÍK XXV

ŘÍJEN 1945

číslo 3

Cirkus Letná

PRAHA VII. - LETĚNSKÉ NÁMĚSTÍ

Národní správce VOJTĚCH TRUBKA Vás zve při návštěvě Prahy
ke shlédnutí bohatého senačního programu.

Představení denně v 19 hod., ve čtvrtek, v sobotu, v neděli a ve svátek též v 15 hodin

Předprodej vstupenek v pasáži PRAHA na Václavském náměstí
od 8-12 hod. a 15-18 hod., v sobotu 8-13 hod. Telefon č. 371-15

DRAMATICKÁ DILA Al. Jiráska, Al. a Vil. Mrštíků, V. Štecha, Gabr. Preissové

a všech ostatních významných českých dramatiků

dodá obratem Divadelní nakladatelství a knihkupectví
Praha II., Karlovo nám. 30. Telefon 280-07, 749-63

Otakar Růžička

Divadla, biografy, koncertní a přednáškové síně zařizuje

L. A. BERNKOP

TOVÁRNA NA OHÝBANÝ NÁBYTEK

Prodejní kancelář: PRAHA II., LAZARSKA 7. Telefon 357-92

Továrna: FRENŠTÁT pod RADHOŠTĚM. Telefon 22

MAŠKARNÍ, DIVADELNÍ
A FILMOVÝ ZÁVOD

AŽA HUŇKOVÁ Praha I.,

Ovocný trh číslo 17. - Telefon čís. 374-74

Zvlášť doporučuji své oddělení dětských kostýmů pro veškeré pohádkové hry i dětské slavnosti. Pro moderní operetu a revui možno obdržeti u nás celé skupiny girls a boys v různém provedení a snažíme se vyhověti P. T. cvičitelům tanců v jejich žádostech.

UMĚLECKÝ ZÁVOD PRVÉHO ŘÁDU.

MAGISTRÁLA *reklamní a propagační podniky* *společnost s r. o.*

PRAHA II., Havlíčkovo nám. 3. - Telefony: 308-66, 319-78

Provádíme všechny druhy reklam v Československu jako: inserci, bioreklamu, plakátování, vývěs transparentů ve vozech elektrických drah, inserce v úředních telefonních seznamech. Zprostředkujeme reklamu nádražní a vagonovou.

Lidové divadlo

ČASOPIS ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU ČESKÉHO DIVADELNÍHO OCHOTNICTVA

VEDOUcí A ODPOVĚDNÝ REDAKTOR: JAKUB RYDVAN

REDAKČNÍ KRUH: ANDĚLA BOČKOVÁ, JOSEF HUDEČEK, LUDVÍK KRAFNETR, LADISLAV NEJEDLÝ A FRANT. PÁVEK

ČESKÉ DIVADLO • ROČNÍK XXV • ČÍSLO 3 • ŘÍJEN 1945

Praha, říjen 1945.

Jubileum ÚMDOČ v roce 1946. Výkonný výbor ÚMDOČ, který zasedal dne 25. srpna 1945 v Hronově při XV. Jiráskově Hronovu, rozhodl důstojným způsobem vzpomenout 60 let trvání této největší ochotnické organizace. Stanovil zároveň základní směrnice oslav a pověřil předsednictvo, aby vypracovalo detailní rozvrh.

Toto rozhodnutí padlo uprostřed pilné práce, směřující ke sloučení všeho ochotnictva, ať už je organizováno v kterékoli organizaci. Ústřední výbor nově se tvořící organizace uznal tradici a veliký význam práce ÚMDOČ a proto veškeré podniky, konané v rámci těchto oslav, budou vedeny pod hlavičkou ÚMDOČ, složky Ústředního výboru divadelního ochotnictva českého i tehdy, když bude již ustavena jednotná organizace.

Tradice ÚMDOČ si toho plně zasluhuje. Je zde přes půl století trpělivé práce v budování organizace, která dovedla své členstvo vést i v dobách nejtěžšího útlaku cestami čestnými a rovnými, dovedla programově členstvo vychovávat, vzdělávat a ukazovat směr, kterým se musí ochotnictvo brát. Tato práce přináší pomalu, ale jistě první ovoce: Úroveň představení našeho ochotnictva rychle stoupá, zvláště v posledních letech. Připravovaný a stále doplňovaný dramaturgický plán, promyšlené školení praktické i theoretické v povinných školách, rozdělených na tři stupně, ušlechtilé soupeření v celostátních soutěžích, stále utužování ochotnické dobrovolné kázně dalo vyrůst důvěře v ochotnické vedení a posílilo velmi silně ochotnictvo vůbec. Nasvědčuje tomu též velký přírůstek organizovaných spolků, které vstoupily do ÚMDOČ.

Nastoupená cesta musí však být stále sledována. Uchýlení se od ní by znamenalo škodu, která by se špatně a pomalu odciňovala. Musíme si být stále vědomi, že k dobrým výsledkům dospělo ochotnictvo jen houževnatou, obětavou prací a spoléháním samo

na sebe. Postavení ochotnictva je dnes takové, že má právo dožadovati se předního místa v kulturním vedení našeho národa. Jednotnost, pro kterou dnes pracuje, vytvoří z něho činitele, se kterým bude nutno v budoucnosti vždy počítati. Úkoly, které je čekají, jsou nemalé. Ochotnictvo je na ně připraveno, poněvadž se připravuje stále.

Nesmí však ulpěti na jednotnosti organizační: Jde zvláště o jednotnost ideovou. Dnes má k tomu skutečné předpoklady. Musí ukázati, že je si toho vědomo a musí je dovést využití. Je na nás všech, abychom prokázali svoji pracovní sílu. A máme k tomu nejlepší možnosti. Vypsána soutěž pro XVI. Jiráskův Hronov, která po prvé projde sítím zhodnocení v okrsku, v kraji, v zemi a ve své konečné fázi také v Hronově, musí ukázat vyspělost našich souborů ve výběru her, v herectví a režijním provedení, avšak i v jevištní řeči, o jejíž očistu ÚMDOČ tolik a stále bojuje. Je nutno si připomenout slova starosty Mithönera, že nelze odpustit dvě věci: nicotnou hru a neúctu k českému jazyku.

Naše práce a její výsledky budou kritikovány a zhodnocovány dnes více než jindy. Tuto závažnost si musíme stále připomínat. Pracovní sjezdy, valné schůze, výstavy a podobné věci jsou záležitostmi organizace a dají se v poměrně krátké době připravit. Umělecká práce jakéhokoli druhu je věc dlouholeté přípravy, studia, trpělivé práce a vědomí, že výsledek stojí za celou tu námahu.

A výsledek práce ochotnictva za to opravdu stojí. Zde nemůžeme mluvit o chvilkovém trvání ochotnictva. Jeho práce byla potřebná, je a bude nezbytná. Základy její vyrůstají přímo z lidu. To není nic umělého. Jest to přirozený výsledek snahy českého člověka po tvoření. A ta mu nemůže být vzata kýmkoli nebo pro cokoli, nemá-li být spáchán zločin na duši našeho člověka. Z lidu ochotnické divadlo vyrostlo a s ním bude žít do skonání světa.

Josef Hudeček

Na okraj divadelního zákona.

František Smažík

Na divadelní zákon čekají divadelníci profesionální i ochotníci jako na boží smilování. Návrh zákona byl vypracován za naší účasti a na brzkém projednání ve vládě a konečném podpisu pana presidenta závisí den jeho platnosti.

Mimo všechnu debatu je skutečnost, že divadelní poměry u nás, jejich nejednotnost, kompetenční roztržetost a zvláště neuvědomělá zastaralost volaly již dávno po revisi a novém zpracování ustanovení, kterými se má divadelní podnikání řídit. Nové poměry státoprávní, hospodářské, společenské i nová hlediska kulturně politická, osvětová a umělecká vynesla na povrch zájmů nutnost nového nazírání na divadlo po stránce duchovní i provozní. Pro ideové zaměření v duchu doby není třeba paragrafů, jím jsou naplnění všichni vnímaví divadelníci dobré vůle a zdravého rozumu. Přesně znějících paragrafů, které by nebyly gumově pružné, aby se daly kroutit podle potřeby, je však nutně zapotřebí pro novodobé podnikání, vylučující všechny postranní úmysly prospěchu jednotlivců.

Co mohou čekat ochotníci od nového divadelního zákona? Především si musí uvědomit, že každý zákon přináší kromě práv i povinnosti. A podle poměru práv k povinnostem mluvíme o spravedlivosti zákona. Možno říci, že nový divadelní zákon je k ochotnictvu spravedlivý. Počítá s jednotnou vrcholnou organizací všech ochotnických složek a sil, po níž všichni řádní ochotníci dávno volali. Bude napříště vyloučeno, aby neodpovědní a organizační kázně nedbalí divoče vegetovali na zdravém ochotnickém těle. Základní podmínkou všech provozovatelů ochotnického divadelnictví jest povinnost členství ve vrcholné ochotnické organizaci. Prozatím není pevně stanoven její název. To nijak nezmenšuje radost, že pomínou nezdravé a škodlivé zjevy ochotnických spolků a odborů, které stály mimo naše řady a radovaly se z „divokosti“, žádným ústředím nekontrolované a neomezované. Tito „divoci“ jistě novým divadelním zákonem nebudou nadšeni. Na novém ústředí ochotnické organizace záleží, jak zvaží jejich dosavadní činnost a uzná-li jejich vegetační důvody za oprávněné. Každé ochotnické těleso totiž bude musit žádat státní divadelní radu za povolení k ochotnicko-divadelní činnosti. Že budou tázány dosavadní dvě ochotnická ústředí (ÚMDOČ a plzeňský Svaz) o dobrozdání, je na biledni.

Ochotnické divadlo může být napříště provozováno jen právníckými osobami, jímž divadlo musí být hlavním účelem. Také to jest správné a spravedlivé. Soukromopodnikatelský systém provozu divadel je všeobecně zrušen. Jestliže divadelní zákon postihne ty, které ochotničením pomáhaly spolkovým pokladnám k nákupu nedivadelních potřeb nebo k podporám, s divadlem nesouvisejícím, nemusíme jich litovati. Již dávno jsme prohlašovali nepopulární: „Kulturou se nevydělává!“ A ochotnické divadlo je přece výlučně kulturní prací a mělo být všude jen kul-

turním činem. Ze vstupného měly být uhrazeny jen nutné režijní výlohy představení. Soukromý zisk z provozu divadel ve smyslu připravovaného zákona ani u profesionálu nebude dovolen. Všechna divadla, tedy i ochotnická, budou účtovat veřejně. Státní divadelní rada při ministerstvu školství a osvěty, kde budou i ochotníci divadelníci zastoupeni a která bude vydávat (mimo kulturně politický a dramaturgický program) normy, týkající se činnosti všech divadel i organizační předpisy o hospodářském a administrativním vedení ochotnických útvarů, zřídí vlastní divadelní fond. Tam poplynou ryzí výtežky provozu všech divadel, výtežky ochotnických i loutkových představení. K tomu účelu budou provozovatelé do tří měsíců po ukončení sezony předkládati zemské divadelní radě řádnou bilanci. Z fondu budou udělovány prémie za vynikající uměleckou divadelní tvorbu a bude podporováno ochotnické divadelní školení. Tímto veřejným účtováním a odváděním čistých výtežků dosáhne se především snížení vstupného na nejnižší míru, potřebnou ke krytí režijních nákladů, čímž se poslouží širokým vrstvám lidí, jemuž divadlo má sloužit. Omezením použití čistého výtežku odpadnou představení účelová a zanechají divadelní činnosti ty spolky a jejich odbory, jímž divadlo nebylo hlavním účelem, ale jen finančním zdrojem. A to je v zájmu ozdravení našich ochotnických poměrů a zvýšení celkové umělecké úrovně, po níž léta voláme a za niž se nekompromisně bijeme.

Státní divadelní rada bude představitelem svobodné demokracie, neboť její členové budou jmenováni podle návrhu Zemské divadelní rady, do níž jednotná ochotnická organizace vyšle své zástupce.

Pro návrh norem o řešení odborných úkolů budou ustaveny u státní divadelní rady komise z odborníků a zástupců interesovaných organizací, takže zákonem bude zaručeno, že ochotnické záležitosti si bude vyřizovat ochotnictvo samo.

Divadelní budovy a sály, divadelní fundusy a všechna zařízení, sloužící k provozu divadel, ať jsou majetkem soukromým, družstevním nebo spolkovým, budou prohlášena za majetek, určený veřejným zájmům kulturním. To znamená, že nemůže být zcizen, že jím nebude spekulováno a že bude zaručeně k dispozici jen pro divadelní provoz. Veškeré majetkoprávní dispozice divadelními budovami a sály, fundusy a všemi zařízeními, k provozu divadel potřebnými, pokud se staly po 5. květnu 1945, budou musit být schváleny Zemskou divadelní radou. I v tom je vidět náš prospěch. Právo vlastnické není dotčeno, ale napříště nebude možno, aby divadelní budovy byly divadelním účelům odňaty a divadelní sály se zařízeným jevištěm změněny na nedivadelní provozovny.

Se zaniklým soukromopodnikatelským systémem musí ovšem zaniknout i soukromopodnika-

Strážcům našich hranic!

Ochotnické divadlo je jedním z nejsilnějších výrazů lidové tvořivosti. Hluboce vkořeněno v duchovním životě nejširších vrstev, srostlo s naším národním charakterem právě tak, jako hudba a zpěv. Posvěceno buditelskou tradicí doby Tylovy, opatrovalo český jazyk, národní cit a uvědomění nejen za doby probuzenecké, nýbrž i za nedávné německé okupace. Stalo se národu drahým a nepostradatelným.

Vy, kdož vstupujete do jeho řad, převzali jste závazek vážné a odpovědné práce: Kypřité místa, kde léta byl dušen každý pokus o svébytnost českého kulturního snažení, kde mateřská řeč nesměla volně zaznít s veřejných tribun a kde české divadelní projevy byly vzácností. S jakou radostí a elánem je možno nyní vrhnout se do práce, dohonit, co léta zdržela a stát se nástrojem osvěty a lidovýchovy v nejdůležitějších ohniskách našeho pohraničí.

Pomezí našich hor vyžaduje jedince mravně silné, uvědomělé a odpovědné, kteří povedou ochotnické divadlo k nejvyšším uměleckým cílům. V dramaturgii sáhnou po nejlepších hrách našich i zahraničních spisovatelů, svědomitým nastudováním přičiní se o jevištní realizaci dramatikovy myšlenky a čistou jevištní řečí, oproštěnou všech banalit a hrubostí pomohou zvýšit hovorovou úroveň nejširších vrstev.

Nezapomeňte na výchovu mládeže divadlem! Pořádejte výchovné a historické cykly, kde seznámíte náš dorost, šest let křivený a záměrně zanedbávaný, s historickou slávou našich velikánů, vstřípíte mu národní, občanské, mravní i estetické hodnoty, které jsou mu právě nyní tak potřebné.

Ústřední Matice divad. ochotnictva českého je si vědoma závažnosti všech těchto úkolů, na které síly jednotlivce prostě nestačí. Sdružuje proto všechny spolky na našem území v silný, organizačně vyspělý útvar, který pomoci svých složek — okrsků, zakládaných v sídlech okresních národních výborů, řídí a usměrňuje všechnu organizační i kulturní činnost spolků v obvodě působnosti.

Hájí práva a zájmy spolků, pomáhá a radí ve všech otázkách organizace a administrativy, vybírá hodnotný repertoár, pořádá kurzy ochotnického školení, soutěže, vydává informativní oběžníky, vede řádnou registraci členstva a j. V organizaci je síla. Na organizační ukáznenosti závisí výsledek všech počínů, jak kulturních a administrativních, tak i finančních.

Proto zvláště Vás, hraničáře — ochotníky musí tmelit morálka organizační kázně tou měrou, aby všechny proponované úkoly byly zvládnuty a lidová ochotnická tvorba stala se visitkou kulturní vyspělosti našeho lidu.

telské divadelní agentury, které nebyly vždycky v nepřátelštějším poměru s ochotnickými scénami. Mají býti provozovány pouze státem ve formě státního podniku.

Nebude-li na předloze nic změněno, lze tento divadelní zákon prohlásiti za spravedlivý zákon na ochranu ochotnické práce.

Poznámka. V osnově divadelního zákona, jak ji v čelných rysech přehlíží hořejší stat' Fr. Smazíka, se mnoho mluví o státní divadelní radě, již je přikládána značná působnost. K ozřejmění nynějšího jejího stavu otiskujeme zprávu, kterou původně jediná otiskla „Kulturní politika“ (čís. 4. z 5. X. 45; časopis E. F. Buriana):

Výnosem ministerstva školství a osvěty z 13. června 1945 byl zřízen odborný poradní sbor, nazvaný divadelní rada. Z jeho devíti členů zbývá nyní už jediný, totiž Jaroslav Kvapil. Režisér Jan Škoda se své funkce vzdal před několika nedělemi a na začátku tohoto týdne odstoupilo dalších sedm členů tohoto důležitého tělesa: E. F. Burian, Jan Kopecký, Miroslav Kouřil, Jiří Kroha, Jiří Kupka, Stanislav Neumann a Josef Tráger. Tento svůj krok odůvodnili dopisem, adresovaným ministru Zdeňku Nejedlému. Píší v něm:

Divadelní rada byla svolávána v pravidelných lhůtách až do 9. srpna t. r. Naposledy byla svolána na 16. srpna tohoto roku. K tomuto termínu se většina členů divadelní rady předběžně omluvala, poněvadž nemohli býti tohoto dne v Praze přítomni. Od té doby divadelní rada nebyla svolávána, ačkoliv byly řešeny závažné detaily divadelní otázky,

kteří v několika případech byly rozřešeny v rozporu s Vámi schválenými zásadními opatřeními.

Divadelní rada nebyla svolána přesto, že bylo svrchovaně důležité projednatí návrh divadelního zákona, který byl jejím členům koncem července předložen a dán v opise i úředním členům divadelní rady. Vyčkávali jsme a pozorovali v denním tisku, jak Váš úřad řeší detaily divadelní reorganizace, a dověděli se z novin o tom, že jsme odpovědní za věci, které byly řešeny v době, kdy jsme nebyli svoláváni.

Ustavil jste nás, pane ministře, jako orgán poradní a iniciativní. Dodnes však nebyla vymezena blíže kompetence divadelní rady, její poměr k ministerstvu školství a osvěty a její práva pro případ, kdy dojde k rozporu mezi míněním poradním a úředním. Bylo to pouze v prvé schůzi přislíbeno, ale praxe ukazovala nejružnější proměny způsobu práce.

Ač jsme přesvědčeni o nutnosti doplňování a vybrušování základního plánu, musíme přiblížit k tomu, jak — s odvoláním na naše návrhy — je koženě prováděno jen základní schéma našeho návrhu, který byl podán toliko jako zdravé východisko k budoucímu organisování našeho divadelnictví.

Zabývali jsme se otázkou divadelního zákona, jehož návrh nám divadelní sekce Zemského národního výboru v Praze dala k vyjádření. Jsme přesvědčeni o tom, že rychlé vyhlášení tohoto zákona by divadelnictví velmi prospělo. Zejména by bylo vyjasněno postavení nové divadelní rady.

Zádáme Vás o propuštění, abyste, pane ministře, mohli — jak konečně vyplývá i z toho faktu, že jsme nebyli svoláváni — učiniti opatření vhodnější.

Ant. Šimek (Smiřice) jako hrobař Drámský z dramatu Němčové „Divé Báře“.

Foto Fr. Hník, Smiřice.

Pražská divadla po prázdninách.

Jiří Jesenius

K šesti divadlům, která zahájila v srpnu, připojilo se dalších jedenáct, takže v měsíci září bylo již v provozu celkem sedmáct profesionálních divadel. Uvedeno bylo 19 premier, v nichž se divadla snažila naznačiti svůj dramaturgický směr.

Národní divadlo zahájilo po prázdninách novou sezonu Škroupovou operou „Dráteník“. K desátému výročí úmrtí svého operního šéfa Otakara Ostrčila nastudovalo jeho aktovou operu „Poupě“ za pozorného vedení Jarosl. Krombholce, v režii Pujmanové a v pěkné výpravě F. Tröster. Pietní večer měl herecky i pěvecky vyrovnané výkony Marie Budíkové, Jar. Gleicha, Karla Kalaše a Jana Konstantina. Večer byl vhodně doplněn Ostrčilovou symfonií „Křížová cesta“ za řízení Otakara Jeremiáše. Tyto dva operní večery střídaly se s „Prodanou nevěstou“, „Daliborem“, „Hubičkou“, „Li-buší“, „Šeimou sedlákem“, „Dvěma vdovami“, „V studni“ a nově studovanou operou „Zvíkovský rarášek“ (27. srpna). Činohra uvedla 16. září na scénu po první Tylova „Jana Husa“ v úpravě a promyšlené režii Jindřicha Honzla. Představení bylo po všech stránkách dokonalé, ať již výpravou Frant. Muziky, či hudební částí Oty

Zitka a jeho hereckými výkony, z nichž vynikla zejména úvaha Karla Högra v Pasky propitěném kazateli kaple pečí a Evu Vrchlickou v jeho matce. 1. září z kmenového repertoáru Fibichovu „Šárku“ v pečlivě nastudování Karla Nedbala, výkony Ot. Gottlieba a v režii Josefa Hlavničky. Znamení Šárkou byla Marie Křivá, důstojnou Vlastou Marie Křivá a ušlechtilým Přemyslem Ot. Křivá. V neděli 9. září obnovení lyr. braniboři v Čechách“ B. Smetanovy nastudování Ot. Jeremiáše, v režii Ferd. Pujmana a ve výpravě Fr. Křivá. Milým překvapením byl Jira Ot. Křivá, výborný Vlad. Jedenáctik v Č. Křivá, Zd. Otava v nepřekresleném Tausendmarkovi a M. Budíková v hravě zpívané Ludiši. Do třetice obnovila opera 23. září Fibichovu dohru „Messinskou nevěstu“ pod taktovkou Jar. Krombholce. Režii ve výpravě Zrzavého měl Ferd. Pujman. Marta Krásová vytvořila v donně Isabelle jednu ze svých vrcholných figur, Jdeněk Otava dona Manuela a Bronislav Chorovič dona Cesara.

Stavovské divadlo zahájilo v úterý 28. srpna Stroupežnického „Našimi furianty“ a střídalo je „Večerní tříkrálový“, „Lucernou“ a „Paličovou dcerou“. První premierou v tomto divadle byla „Guayana“ Olgy Scheinplugové v úterý 4. září v režii Vojty Nováka a ve výpravě Vlast. Hofmana. V úloze Marie vystoupila po dlouhém odmlčení autorka sama a byla pozdravena bouřlivým potleskem. Její Marie byla od počáteční šťastné vítězky až ke smrtelně zraněné ženě krásným zjevem. Vlasta Matulová v Janě podala jeden z nejkrásnějších svých výkonů a Lad. Boháč byl velmi lidským Františkem. Z ostatních nutno se zmíniti o Jarmile Kronbauerové v Estel a Fr. Smolíkově v Lukášovi.

Městské divadlo po trapných útocích denního tisku zahájilo 8. září provoz Kornejčukovu „Zkázou eskadry“ a střídalo ji s „Loupežníkem“, „Domovem loutek“, „Posledním mužem“ a ruskou komedií Ostrovského „Vlci a ovce“.

Divadlo 5. května zahájilo 1. září Smetanovou operou „Braniboři v Čechách“ v revolučním pojetí Václ. Kašíka, který zároveň hru dirigoval i režíroval. Výpravu navrhl Fr. Tröster. Opera divadla 5. května se tak velmi slibně uvedla, ač nelze plně souhlasiti s tím, aby dvě velká pražská divadla ve stejnou dobu uváděla tutéž hru. V sobotu 22. září uvedla činohra Jiráskova „Jana Žižku“ v režii Ant.

Kurše a ve výpravě Jos. Gabriela. Z příliš dlouhého představení nejjasněji zůstává v paměti Houskuv Želivský a Žižka Plachého-Tůmy.

Malá scéna zahájila v Komorním divadle 1. září Balzacovým „Mercadetem“, kterého střídala Radokova „Vesnice žen“. Ve středu 5. září uvedlo divadlo dvě koncertní díla Leoše Janáčka „Zápisník zmizelého“ a „Říkadla“ ve scénickém provedení režis. Oty Zitka. Dirigoval Jindř. Bubeníček. Výprava Vlast. Hofman a Rich. Landr.

Divadlo „D 46“ zahájilo v divadle na Poříčí 10. září básnickým manifestem Frant. Hrubína „Jobova noc“. Voice-bandové provedení bylo radostným návratem E. F. Buriana k umělecké práci. Úpravu jeviště s nápisem „Vytvořme z češtiny jazyk světový“ pořídil Jos. Raban. Méně zdařilým pokusem bylo provedení Shakespearovy milost. tragédie „Romeo a Julie“ v trochu násilné úpravě E. F. Buriana s M. Burešovou v Julii a Spalem ve vězni (Romeo). Dne 18. září uvedlo divadlo Aischylova „Spoutaného Promethea“ v snaživé režii A. Dvořáka, jednoho z mladých režisérů, ve výpravě Jos. Rabana. Z herců na sebe upozornili Krejča v zteplém Prometheovi, Machník v znamenitém Okeonasovi, Bolek v zkormouceném Hefaistovi a Pocho-vá v šílené Jo. V úterý 25. září představil se nám druhý z mladých režisérů Karel Novák pečlivým a promyšleným nastudováním komedie starého slovinského autora Ivana Cankara „Pro blaho národa“ ve výpravě Z. Rossmanna. Z herců byl opět na svém místě Machník (poslanec Grozda), Bolek (prostoduchý šlechtic), Strobachová (efektní svůdnice) a Eva Svobodová (rastická paní Marmoldová).

Realistické divadlo (dříve Švandovo) na Smíchově zahájilo 15. září sociálním dramatem F. J. Jeřábka „Služebník svého pána“ v režii svého šéfa Jana Škody. Scénu pořídil Jan Sládek. V hlavních úlohách vhodně se uplatnil Jiří Dohnal (Dornenkron), Ernest (Budil) a Petrovická (Mína). Hra střídá se s Ostrovského „I chytrák se spálí“ a Šaldovu komedií „Dítě“.

Divadlo satiry, které se usídlilo v Umělecké Besedě v Praze III. jako poboční scéna smíchovského Realistického divadla, zahájilo jako první z nových divadel v pondělí 13. srpna vtipnou „Rozbitou trilogii“ od Zbyňka Vavříka a to v provedení pelhřimovských ochotníků „Malá komedie“ za režie O. Lipského a J. Maška, kteří spolu s Hovorkovou, Kavalírovou

Ant. Šimek (Och. sp: „Jirásek“ Smiřice) s největší svou láskou a v některých svých rolích: „Prodaný dědeček“ (tit. role), Jirásek „Vojnarka“ (zpěvák Hruška).

Foto Fr. Hník a Boh. Pádr, Smiřice.

a L. Lipským se přihlásili k satyrickému kabaretu. V pátek 17. srpna uvedlo divadlo na scénu Plautovu komedii „Charinus a Pasikompsa“ v režii Karla Palauše, v níž vynikl zejména sluha Akanthion v podání Karla Máje, Záhorského Demifon a elegantní Eutychnus ostravského Jiřího Šrámk. Doplnkem byla jedna z málo známých Cervantesových osmi meziher „Divadlo divů“ v režii Karla Palauše. V této roztomilé hříčce opětne upozornil na sebe Záhorský v tupém purkmistrovi, Karel Máj, Jiří Šrámek a k nim připojil se Raus ve svém vojákově, hysterická Juana Šmejkalové a Jelínková v Tereze. V pondělí 20. srpna zařadilo divadlo do repertoáru A. N. Ostrovského „I chytrák se spálí“, známou z provedení Malého realistického divadla v režii J. Škody a 19. září vtipnou satirickou revue „Cirkus plechový“ v režii Oldř. Lipského a ve výpravě Jana Sládka, která dává možnost Hovorkové, Kavalírové, O. Lipskému, L. Lipskému a J. Maškovi k uplatnění jejich hereckých vloh.

Divadlo Kolektivní tvorby, které se sloučilo s divadlem Nový život, zahájilo v pátek 31. srpna Katajevovou „Cestou květů“ v režii V. Pfeifera a střídá ji s „Milionem trápení“ a Ostrovského „Proradnými penězi“.

Větrník, který našel svůj domov v Mozartu, zahájil 11. září Suchovo-Kobylinovou tragickou fraškou „Smrt Tarelkinova“. Režie J. Šmída je plna nápadů, nestačí však na svůj úkol.

Nové divadlo. Oldřich Nový připravil si k zahájení svého divadla 14. září Gogolovu znamenitou „Ženitbu“ v úpravě Jana Frýdy a hraje ji s hudbou Aloise Jiránka, ve výpravě Václava Vicha. Sám hraje Podkolesina a v ostatních úlohách přihrávají mu, jako vždy, Lázníčka (Kočkarev), Vojtová (Tekla), Hermanová (Agafja), Kalista (Ževakin) a jiní.

Divadlo mladých pionýrů, kterému přidělena bývalá „Kleine Bühne“, úspěšně vstoupilo v život 17. září V. Vaňátkovou hrou „Mladý par-

tyzán“ v režii autorově. Z mladého souboru nutno zatím zaznamenati Spáčila jako otce a Ouvinova malého par-tyzána. V úterý 25. září uvedlo divadlo dětskou hru N. Sacové a S. Rozonova „Černoušek a opička“, známou z provedení divadla Mily Mellanové. Ve výpravě Tomkové hru nastudovala Jožka Šarševová, v režii ne tak šťastná jako Mellanová.

Rozmarné divadlo v Rokoku zahajovalo 11. září J. Pixovou hrou „Bouráme dějiny“ v režii Jana Snížka, z níž lze souditi, že divadlo si vytkllo za cíl pouze nenáročně bavit.

Disk (Divadelní Studio Konservatoře), kterému vedle Rudolfinu bylo ještě přiděleno divadlo „Unitaria“, zahájilo svoji divadelní činnost Mahenovým „Nasředinem“.

Divadlo Uranie hraje stále ještě Nedbalovu operetu „Polská krev“, divadlo u Nováků Meliškovu „Loď živých“, Tylovo divadlo v Nuslích Piskáčkovu nezmarnou „Slováckou princezku“.

Několik poznámek o zákulisní hudebě a jí přidružených efektech.

Ing Fr. Síla

Až na ojedinělé vzácné výjimky je dosud Popelkou na jevištích ochotnického souboru. Nesmírné bohatství prostředků k podmalování a dokreslení jevištního účinku zůstává stále nevyužito, ač film a zejména rozhlas denně ukazují, jak lze rázem vyvolat potřebnou náladu a připravit prostředí vhodně volenou hudbou.

Ochotnické divadlo.

Ludvík Krafnetr

Psychologická analýza jevů, dějstvíjících za okolností, výše psaný titul vysvětlujících:

Ochotníci se jmenují proto ochotníky, že pracují hrozně neochotně. Tak na příkl. chodí na zkoušky, které začínají přesně v 8 hodin, tak někdy kolem deváté anebo také vůbec ne.

Zkoušky tyto jsou akce, jejichž vysvětlení je kapitolou samo o sobě.

Jenom naprostý laik, do ochotnického divadelního nezásvěcený, by se mohl domnívat, že na zkouškách se účinkující zkoušejí z toho, čemu se doma naučili.

To je právě základní vlastností všech pořádných ochotníků, že se svým rolím doma vůbec neučí, nýbrž tak činí až právě při zkouškách.

Podle našeho odborného vyšetřování na místě jmenují se proto tedy ony akce zkouškami, že při nich lidé někdy velmi zkusí.

Zkoušejí zimu v nevytopených sálech, dlouhé cesty z domova do shromaždiště a ze shromaždiště do domova a zkoušejí prostě tisíc a jednu věc, z nichž málokterá je příjemná.

Je proto velmi na podiv a člověk, v těchto věcech neobeznalý, si nemůže svým rozumem ani dost dobře vyložit, proč tedy vlastně tak houževnatě zkoušejí, když při tom tolik zkoušejí.

Ale to je právě jedna z mnohých záhad života ochotnického.

Někdy se též jede (čili hraje) „ze štégrajfu“, jak zní odborný český výraz, čili beze zkoušek, a pak se stane mnohé nedorozumění, jako na příklad toto: Měla se hrát premiéra původní novinky. Hráno bylo z rukopisů, na stroji klepaných, a byla tam chyba. Místo „v h r n o u se na scénu“ bylo psáno „v r h n o u se na scénu“, načež když napovědka to vykřikla, houfec mladých lidí rozrazil dveře, jak měl přikázáno a — vrhl se po břiše, eventuálně po břichách na jeviště, takže z toho zavířil vysoko k provazišti mrak prachu. A kdo ví, co by se bylo bývalo dále dělo, kdyby na štěstí duchapřitomný autor nedal spustit oponu, za níž se pak vše uvedlo do pořádku.

Ale ono se může cosi podobného přihodit, i když se hra dobře zkoušela. A to, když herec propadne panice. Pak je možné, že na příklad jistý mladý ochotnický divadelník měl krátkou roli, ve které měl říci: „A já nyní tiše a nenápadně odejdu“. On však, propadnuv panice, zařval: „Tiše a nenápadně odejdu!“ A otočiv se, zakopl o židli; aby neupadl, zachytil se kulisy, ta ovšem spadla, při čemž nezapomněla s sebou strhnouti oponu, v pravém toho slova smyslu padací. — A jeviště bylo rázem zdemolováno, a z lyrické hry byla fraška non plus ultra! (Dokonč.)

Divadelní hry jako ženy.

Jak to člověk často kolem vidí, dobré hry jak ženy krásné jsou; dobudou si srdce mnohých lidí.

Nakonec, žel — přec jen zestárnou.
Václ. Krofta

Nepřemýšlíme, otrocky se držíme scénických poznámek textu a užijeme hudby jen tam, kde ji autor jako nevyhnutelný efekt přímo předepsal. A tu pak zacházíme s ní tak, že vyvoláme u obecnstva zmatené představy a někdy pravý opak toho, čeho jsme chtěli dosíci.

V taneční síni, situované za scénou, ozve se valčík, ve hrách ze současného života nezbytný jazzband, slavnostní vstup císaře Karla na Karlštejn provázejí fanfáry, vesnická hudba hraje kdesi na dvoře statku při obžínkách skočnou polku, průvod litomyšlských filosofů do Nedošína provází bujarý pochod. Náhle uprostřed melodie rázem zmlkne valčík, tango, fanfára, polka i pochod. Zcela bez důvodu, alespoň bez zřejmého důvodu. Neboť obecnstvo nemůže vidět do zákulisí, nemůže spatřit upoceného inspicienta, který s vypoulenými zraky, zmítaje nad hlavou rukama, jako Zulukafr, stížený amokem, přiřítí se k hrajícímu orchestru nebo obsluhovači reproduktoru a křikem: „Dost, dost, hudba přestat!“ způsobí tuto neodůvodněnou caesuru. Má v textu poznámku: hudba zmlkne právě v tomto místě. Jaký by byl on inspicient, kdyby příkaz doslovně neprovedl. Jaký dojem to vyvolá v hledišti, to už není jeho starostí.

A pan režisér, který některou škvírou mezi kulisami shlíží se samolibě ve svého díle, nehraje-li právě hlavní roli, neuvažuje, že se takové situace v životě nevyskytují, že i v případech vypuknutí požáru hraje hudba v divadlech a kinech dále, aby uklidnila obecnstvo a zabránila panice. Jen bývalí veteráni, když vítali národní hymnou spolkový prapor, vynášený z domu matky praporu, přetrhli skladbu v polovici sedmého taktu. Ale ty jistě pan režisér nepamatuje. Věděl by, že proti tomuto nešvaru brojily všechny časopisy. A přece, kdyby si byl předem poslechl zvolenou skladbu, nebo prohlédl její notový zápis, seznal by, že pravidelně po 16 taktech, někdy po osmi a jindy po dvaatřiceti, je možno zakončiti bez násilí. Každá skladba se rozpadá na menší celky, oddíly, označené dvojčárkou, fermatou nebo repeticí. A přetáhne-li se i hudba o několik taktů přes místo, v knize autorem, zpravidla nehudebníkem vyznačené, je to jistě menší škoda, než násilný konec, který ruší ilusi, vyvolává nežádoucí účín a na hlavu staví logiku.

Užitím dobře zvolené hudby nejlépe oddělíme neskutečnosti, výjevy pohádkové, snění a horečné vidiny od reality. Dobře zvolenou předehrou, intermezem atd. rázem vyvoláme v divákovi náladu, kterou hra předpokládá.

Volba musí být ovšem velmi pečlivá a vše dobře vyzkoušeno. Není-li dobře možno zakončiti hudební doprovod u přirozeného konce oddílu skladby, lze bez násilí hudební proud zeslabiti postupně až do pianissima a vytratiti. Zvláštní kapitolu obsáhla by hudba slavnostní, intrády či fanfáry ve hrách s námětem historickým. Tu nejlépe užítí trubek (t. zv. f-trubky), pistonů a džes-pistonů. Ostrý vřetivý ton těchto žesťových nástrojů nejlépe se blíží zvuku klarin ze středověku i s počátku věku nového.

Basový doprovod obstarává kotel (tympán), který, není-li jinak předepsáno, začíná podle staré tradice trylkem o takt dříve, než trubači. Pozouny (trombony) hodí se svým těžkým charakterem jen pro hudbu vážnou, chorální a pohřební. Ve hrách doby rokokové a později možno užítí též lesních rohů. (Do Čech byly zavedeny v polovici XVIII. stol. Jejich intrády se vířením

kotlů nepodkládají.) Lesní rohy, jichž charakter je zasněný, nemůžeme napodobit ani trubkami, ani pozouny. Zde nutno vždy užití skutečných lesních rohů za jevištěm, mají-li trubači na scéně lesní rohy kaširované. A pozor na souhru mezi hercem a hornistou v zákulisí! Ještě jednu připomínku: Trubky a lesní rohy až do třicátých let XIX. stol. neměly ventilů. Jejich přirozené tony netvořily celou stupnici. Nebylo tedy možno zahrát na ně každou libovolnou melodii a i jejich harmonie má zvláštní ráz, kterému se běžně říká kvinty lesních rohů, ač mimo kvint obsahuje i jiné akordy. Nesmíme tedy těmto nástrojům předpisovati ke hře nápěvy, ať již fanfár nebo zastaveníček, které je možno zahrát jen na nástrojích s ventily! Notový materiál fanfár a pod. vám ochotně opatří ústředí.

Je mnoho dobrých her, kde se vyskytuje trubení a bubnování signálů býv. rakouské armády. A nemusí to býti ani náměty ze života vojenského (na př. Dr. Hermana: Pan major v. v.), i některé hry staropražské předpisují třeba melodii večerky jako malebný doplněk večerní nálady staré Prahy. Dnešní generace z větší části nezná již těchto nápěvů, jež později upadnou v zapomenutí. Dejte si je pamětníky zapsati a v archivu uložte pro své nástupce alespoň takovou večerku, slavnostní pochod (generalmarsch), signál k modlitbě, budíček i drobnější povely (t. zv. ruf, halbruf, vergatterung atd.). Totéž se týká signálů armády čsl.

(Dokonč. příště.)

Z LETOŠNÍHO XV. JIRÁSKOVA HRONOVA

Dlabal, lichvář a dohazovač - Ant. Šimek (Spdo. Smřice n. Lab.) v Stroupežnického „Na Valdštýnské šachtě“ (provedl soubor Jiráskova okrsku v Náchodě).

Foto: Lyer, Hronov.

XV. JIRÁSKŮV HRONOV

Žabovřeská opera. Ing. J. Veselý. (Dokonč.)

K jejímu vystoupení na hronovské scéně.

Samostatnou kapitolou je orchestr. I to jsou ochotníci, byť ne naši členové. Každý z hudebníků má svého koníčka, různé záliby, ale všichni jen jednu velikou lásku — dobrou hudbu. Od vousatých starců po kadeřavé mladíky, od primistů po tympanistu — všichni, když světla v sále ztemní a taktovka dirigentova se zvedne, zapomínají na šachy, slivovici nebo paragrafy a vkládají celou duši do svého nástroje, vžívají se do hry a jejich srdce zpívají s Mařenkou, Jeníkem, Vaškem nebo Kcalem. Každý má svou zamálovanou arii, která je jen jeho a tu poslouchá se zatajeným dechem nebo vkládá při ní veškerou své umění do nástroje. Je mnohdy komické pro nestranného pozorovatele, slyší-li vzdychat primistu při „věrném milování“ nebo vidí-li téměř omdlévat basistu při arii „ten lásky sen“. Zasněcenec ví, co znamená úryvek z libreta jako „no, co říkáš, matko“, „hle, hle, chasníku, čekáš už na peníze“, nebo „peníze na dřevo a bude konec“ a dovede podobným způsobem odpovědět. Vytvořili si již svoji tajnou řeč z úryvků libret různých hraných oper.

Poměr orchestru k jevišti je velmi těsný a srdečný, i když se hudebníci dívají na jeviště stále ze žabí perspektivy. Drží si navzájem palce, potí se při produkci a společně sklízají úspěchy. Nejvíce ovšem sbližují přestávky, kdy se vyměňují názory, svěrují bolesti a starosti, kdy padne

mnohá rada, útěcha nebo cigareta jako záplata na bolest. Rozumějí si navzájem nejen jednotlivci, ale i celek, což je velikým činitelem v souhře zpěváka s orchestrem.

„Prodaná nevěsta“ není však jediná větší opera Nové scény. Provedli jsme v Brně i na moravském venkově několikrát také Smetanovu „Hubičku“, rovněž pod taktovkou Ing. Mazáče, znalce a milovníka české Smetanovy hudby. Dala nám ještě více do dechu, nežli Prodaná svou obtížností, ale byla vždycky přijata s uznáním. Rovněž roztomilou operu „V studni“ studujeme a předvádíme vždy znovu a znovu.

Od podzimu 1944, kdy byla zakázána divadelní představení, začali jsme o to intensivněji cvičit dále. Pravidelně, více pro sebe než pro scénu, sólisté i sbory, a to Dvořákovu „Rusalku“, tentokráte s korepeditorem Rubínkem z Národního divadla v Brně a ovšem s Ing. Mazáčem. Byl to pro nás v jistém smyslu oddech a doba snažení o nové hudební krásy. A také jsme tuto operu zpěvně zhruba nastudovali, ovšem není zdaleka ještě zralá k jevištnímu provedení.

Radostné dny po osvobození Brna nás ovšem také nenechaly chladnými. Byla to opět „Prodaná nevěsta“, která byla po nás opět a opět požadována. Hráli jsme ji v Žabovřeskách, Hodoníně, Zbejšově a ve Znojmě, tentokráte pod taktovkou kapelníka Rubínka a později Bodečka. Tato před-

stavení byla skoro vesměs pod širým nebem a konala se již pod firmou Spojených divadel Žabovřesky.

Zatím byli jednotliví naši členové uznáni za schopny státí se členy stálé scény, brněnského Národního divadla (Spurná - Mařenka, Roesler - Krušina, Vyhňáková a Mňáčková - balet), kromě dvou, kteří jimi byli již dříve (Čihák a Švehla, naši Jeníci).

Pro XV. Jiráskův Hronov jsme ovšem chystali obsazení nejkvalitnější, známé ze zaslanych programů. Bohužel se našla v poslední chvíli dobrá duše, která informovala ředitelství Národního divadla v Brně tak „příznivě“, že nám neuvolnilo našich odchovanců, kteří byli již uznáni hodnými vystupovati na velkém jevišti. Třeba že někteří z nich na ně dosud činně nev kročili, takže je můžeme pokládati dosud plným právem za své členy, zůstalo i odvolání k samotnému řediteli bezvýsledné. Zákaz účasti byl v písemné odpovědi motivován „uměleckými důvody“. Tak jsme stáli den před odjezdem do Hronova před úlohou obsadit některé sólové role vůbec nějak. Obětavostí p. řed. Vody ze Žabovřesk a členů, kteří původně neměli jet do Hronova na omezený počet před-

stavení, bylo však i to umožněno. Ovšem rozechvění celého souboru, obsazeného i členy, kteří neměli před zájezdem ani jedné orchestrální zkoušky, stupňované ještě obavou z posudku vzácné návštěvy, p. ministra Dr. Nejedlého, bylo pochopitelné. Nervosita herců, kteří byli ten den na cestě od 4. hodiny ranní, se projevila zejména v prvním jednání. Teprve ve druhém a zvláště ve třetím jsme začali přicházet do obvyklé formy, a doufáme, že dvěma představeními dalšími druhého dne jsme prokázali sdostatek svoji skutečnou úroveň. Dosvědčil nám to potlesk a nadšení hronovského obecnstva i objektivní kritiky novinářské, jež vyzněly až nečekaně příznivě. První večer nás už dnes přebolel, zvláště po uznaných slovech samotného pana ministra, a máme na Hronov pouze nejlepší vzpomínky.

Úspěch dosavadních snah zavazuje je operní soubor Spojených divadel v Žabovřeskách, aby i jeho další činnost byla poctivá a cílevědomá. Soubor nekonkuruje stálým scénám, zůstává ochotnický a nechce s jinými divadelními soubory soutěžit jinak, nežli kvalitou uměleckého provedení. Máme své ochotnické vady a obtíže, ale máme i nadšení, které nám je pomůže přemáhati.

Hronovské projevy divadelní.

Jakub Rydvan

Morava poslala místo původně sjednaného Mahenova „Janoška“ 130členné ochotnické operní těleso Spojených divadel z Brna-Žabovřesk (Nová scéna, Hasiči, Dagmar), které po téměř dovršené stovce moravských repris Smetanovy „Prodané nevěsty“ přivezlo tento skvost české hudební tvorby také do Hronova. Ve dnech 22. a 23. srpna sehrál ji třikrát s nejpronikavějším úspěchem. Orchester, nuceně pro nedostatek místa zmenšený, zněl přes to pod taktovkou hostujícího J. Bodečka plně a vyrovnaně, sborům příznačný byl radostný vzruch, jaký zřídka provází výkony profesionální. Několikeré rozejítí se s orchestrem zavinilo do jista přehlušení orchestru sborem z neznalosti požadavků prostředí. Balet hostujícího prof. Remara, mladý, svěží a neméně radostný, zhostil se i při své početní omezenosti vynikající měrou své úlohy. Solisté vystřídali se zejména v čelných rolích Jeníka a Mařenky. Jeník Fr. Drbala, zjevem i způsobem hry připomínající Rich. Kublu z Národního, trochu zastřeného a na několika místech nikoliv nejvyšších poloh selhavšího hlasu, zejména herecky citovým proniknutím a přirozeným podáním předčil Kosova, stejně jako Mařenka V. Jiráskové-Zahradníčkové herecky i pěvecky, třeba s ostřejším odstínem vyšších tonin, jevištně líbeznější Pla-

Z hronovského deníku.

Josef Hudeček. (Dokonč.)

Úterý, 21. srpna 1945.

Navštívili jsme dopoledne zkoušku souboru, který bude reprezentovat Čechy. Ředitel Kavan s trpělivostí jemu vlastní opakuje výstup za výstupem a rozvádí před našima očima děj na „Valdštýnské šachtě“. Členové souboru jsou si vědomi odpovědnosti a třebaže počasí je nyní příznivější a slunce láká do lesů a krásného okolí Hronova, zkouší dopoledne i odpoledne. Čeká je těžká konkurence a je zde vidět snaha po vítězství v ušlechtilém soutěžení.

Odpoledne jsme vítali první soubor, který přijel do Hronova. 130 je těch, kteří jako členové Spojených divadel ze Žabovřesk u Brna přijeli hájit barvy Moravy. Radost jim září z očí a slibují, že budeme s jejich „Prodanou nevěstou“ spokojeni. Těšíme se na ni zvláště proto, že je to první případ, kdy v Jiráskově festivalu je uveden operní soubor. Věříme, že nezklamou. Nesmí zklamat, neboť je ohlášena návštěva ministra školství a osvěty profesora Dr. Zdeňka Nejedlého a doufáme, že navštíví i jejich představení. A ministr školství odpoledne skutečně přijel, byl uvítán zástupci ochotnictva, úřadů, závodních rad a korporací. Promluvil veřejně k shromážděnému občanstvu a večer se zúčastnil „Prodané nevěsty“. Morava je nadšena. Štěstí jim přeje a pochvala z úst zástupce vlády zvyšuje radost z práce. Přejeme jim to ze srdce, zaslouží si to, a těšíme se, že je Hronov zase brzy uvidí.

Čtvrtek, 23. srpna 1945.

Přehlídkou čestné rotý ministrem školství a osvěty započala pouť k Jiráskovu hrobu. Byla slavná. Vždyť je první po okupaci, ve které se prováděla tajně, i když ÚMDOČ každoročně ve výroční den narozenin Mistra Jiráska pokládala věnec na jeho hrob a i když se u hrobu scházeli v ten den jeho vyznavači. Projev ministrův nad jeho hrobem jen zesílil pocit dokonalé svobody, kterou žijeme.

Zástupci ochotnictva byli pak přijati p. ministrem, kterému vyložili dnešní situaci ochotnictva a postěžovali si na nezáměr příslušných činitelů a novin o jeho práci. Ministr školství a osvěty pak sdělil, že Ústřední Matice divadelního ochotnictva čsl. je organizačně nejlepším tělesem a není proto potřeba zásahu se strany státu. Pražské divadlo pro vyspělé soubory, které budou zajiždět do Prahy, aby prokázaly úroveň venkovského ochotnictva, ochotníci dostanou. Zároveň přislíbil potřeb-

šilové-Čapkové. Kecallem, suverenně ovládajícím svůj obsažný part, byl Otm. Skopal, Vaškem, skvěle disponovaným, J. Jurka. Než i ostatní menší role, ať to je Esmeralda Bl. Kramešové, principál J. Švandy, Indián I. Vody, ale zejména oboji rodiče v podání F. Včdy, M. Svobodové, H. Synka a I. Hubíkové, kteří zvláště ve sborových, značně obtížných a přece bezvadně vyzpívaných partiích, v nichž pravidlem se amatérsky ztroskotává, prokázali povšechně vysokou hlasovou kulturu, která ve spojitosti s vyspělou hereckou machou vysvětluje skutečnost stálého odlivu nejlepších sil k divadlům profesionálním. Blížšího o sružení, jehož hodnoty měl možnost z vlastních poznatků ocenit i pan ministr školství a osvěty, prof. Dr. Zd. Nejedlý, které jsme přes jeho moravský věhlas dosud neznali a jež nás proto svou jsoucností velmi příjemně překvapilo, dočísti se lze v článku ing. J. Veselého, jednatele Spojených divadel Brno-Žabovřesky.

Valašská lidová „charakterní studie“ Fr. Sokola-Tůmy „Pasekáři“, námětově selskou paličatostí blízká „Naším furiantům“, těžkými strážnými lásky „Maryši“ a některými typy „Prodané“, provedená za režie R. Kardy souborem Župy divadelních ochotníků z Mor. Ostravy (složeným z div. spolků „Tyl“ Vítkovice, „Fr. Sokol-Tůma“ Mor. Ostrava, „Klicpera“ Slezská Ostrava a z části i „Jirásek“ Vratimov), prokázala především skvělou organizační kázeň při nejsvícenějších okolnostech časových i obsazení. A třeba tedy celková úroveň představení nebyla té výše, jak se právem očekávalo podle dřívějších zkušeností, nebylo možno neuznati do krajnosti vyhrocenou snahu. Ostatně ani diváctvo, jež třikrát ve dnech 24. a 25. srpna naplnilo hlediště Jiráskova divadla, neskrbilo její uznáním a oceněním. Ve hře, které sama o sobě již zaviňuje menší úspěšnost přílišnou statičností děje, to jest nevystupňovanou dramatickou linií a přímo volá po dramaturgickém zásahu, uplatnilo se nadevše rázovitě krajové nářečí, kterým zvláště čelná dosti trpná postava pasekáře Mikulenky v podání Bohd. Horáka získala. Ryzími hereckými prostředky bez vnějškové nápmoci vybavila svou divčí Lidušku Dan. Květoňová. Z ostatních účinkujících, mezi nimiž nebylo třeba obmýšleti představitele mužské čeledi duševně tak zaostale, sluší vyzvednouti zejména výkon J. Michlův v roli kecalovského tlapače Mígalý, který tuto komickou postavu, trochu sice přehnanou, zživotnil jevištně velmi účinně.

nou pomoc. Naši zástupci odešli s uspokojením a vírou, že nebyli poškoštěni těšinskými jablčky.

A odpoledne vítáme již soubor boдрých Slezanů, kteří sice unaveni (čekali jen 5 hodin v Chocni, kde ztratili zpožděním vlaku připojení), ale s nadšením vyptávají se na průběh Hronova a těší se na provedení svých „Pasekářů“, které s tak velkými obtížemi tvořili. Hoří pro divadlo, mládež je zanícená a jejich sliby nevyzní jistě naprázdno. Býti mezi členy slezského souboru znamenalo pookřát, potěšit se a rozezpívat.

Pátek, 24. srpna 1945.

S jeviště Jiráskova divadla zní krásný valašský dialekt Sokola-Tůmy „Pasekářů“. Hráli dobře, víme-li o všech potížích, které musili překonat, než mohli přijet do Hronova. Děkujeme jim za projevenou organizační kázeň a přejeme jim splnění tužeb, o kterých nám dívky souboru vyprávěly. Vzpomínáme na jejich krásné písně a temperament, kterým nás opájely. Škoda, že ty chvíle tak rychle ubíhaly.

Sobota, 25. srpna 1945.

Zasedal výkonný výbor ÚMDOČ a po vzpomínce na ty, kteří nám odešli, aby se nevrátili, po projednání resignace místostarosty Dr. Bláhy přikročil ihned k rozhodnutí: Vedením ÚMDOČ do valné schůze nového ústředí všeho ochotnictva pověřen jest generální tajemník J. Hudeček a jednatel Ing. V. Sommer-Rydván.

V roce 1946 bude oslaveno 60. výročí založení ÚMDOČ XVI. Jiráskův Hronov bude v rámci těchto oslav, bude provedena škola III. stupně v Hronově, bude vypsána literární soutěž, vydán pamětní sborník a doplněk k dějinám ÚMDOČ. Na podzim bude v Praze svolána slavnostní valná hromada a pracovní sjezd ochotnictva a bude uspořádán týdenní festival, ve kterém budou hrát vítězové XVI. J. H. a zemských soutěží, jak je o tom jinde zmíněno.

Večer jsme byli přítomni představení českého souboru „Na Valdštyňské šachtě“, která uzavírá XV. Jiráskův Hronov. Úkolu svého se zhostil se ctí a bude jistě vzpomínat na hřejivý pocit ze splnění povinnosti k svému Ústředí. Diplom bude jim upomínkou, tak jako ostatním souborům, na všechno, co se jim v Hronově líbilo.

Neděle, 26. srpna 1945.

Konec krásných chvil. Vzpomínáme na prožité dny, na milou společnost všech souborů i věrných hronovských hostů. Vzpomínáme na krásné večery, zpestřené žertem, písní i tancem. Vidíme v duchu usměvavé tváře starých i starších, mladých i mladších, pozorných, ochotných, srdečných a přátelských. Nezapomeneme na „sedánky“, v kterých byly temperamentně řešeny divadelní otázky, kritizováno, mluveno o režii, repertoáru, organizaci a vše bez ohledu na hodiny a na čas.

A závěr? S pocitem stesku se odjíždí z Hronova. Smutné loučení a nové naděje, neboť přípravy na příští Hronov jsou v proudu. Máme se na co těšit. A získá z XV. Jiráskova Hronova? Vědomí, že naše ochotnictvo zná své povinnosti k Ústředí, že plní příkazy a v rámci jejich přebírá odpovědnost. Vědomí, že byly pohromadě soubory zemi české, moravské a slezské. Doufejme, že příště tam bude i Slovensko, které se letos nemohlo pro přípravy na slavnosti při výročí slovenského povstání Hronova zúčastnit. Vědomí, že ochotnictvo je pohotové a dovede splnit úkoly, které mu byly dány k zpracování. — Na shledanou při XVI. Jiráskově Hronovu!

Závěr hronovských divad. projevů.

Jakub Rydván

Na 26. a 27. srpna byla připravena pensionovaného profesora. Stefanidesa hra souboru Jiráskova okr. v Stroupežnického dramatu ku v Náchodě s předním ochotn. „Na Valdštyňské šachtě“ obhercem všech celostátních hronovských představení Jos. Sunkem (Spdo. „Tyl“ Psychologické pasáže sehrál do značné M. Michovo Hradiště) j. h. V hlavní roli míry se skutečnou životní přesvědči-

vosti a i tam, kde přece jen jeho nesporná vloha selhávala, v situacích nejsložitějších a nejobtížnějších dosahoval aspoň výrazové pravděpodobnosti. Jisto je, že volbou kusu, kterým režie Kavanova nahradila dějové i myšlenkové celkem nesložitě nové Sandtnerovo dramatické zpracování Jiráskovy starodávné selanky „Maryla“, si přece mnoho neulehčila. Nesourodost výkonů byla i tady při jinak užším krajovém obsazení patrna stejně, jako je vytýkána při šířeji založených představeních celostátních. Nejlépe zapadla v rámec celkové souhry M. Nosková z Dvora Král. v úloze Stefanidesovy dobré, ušlechtilé sestry a snad i J. Smutný

z Jaroměře jako profesorův starý přítel, třeba tento jeho vztah nebyl herecky vyjádřen dosti zřetelně. Nepříznivý dojem krajně sobecké profesurovy neti zvyšoval nevhodně upravený dobový úbor B. Divišové z Červeného Kostelce. Zejména v I. dějství. Lichváře Dlabala hrál Ant. Šimek ze Smiřic, jehož galerii dokonalých masek otiskujeme v tomto sešitě. Měl úlisnost i drzost prohnaného šejdiře, jemuž při sledování nejhamižnějších cílů není špatný žádný prostředek. Inženýru Paterovi V. Kafky (Červ. Kostelec), typově dobře založenému a s jistotou hranému, vadil pathos řeči. Lidsky pravdivou postavu horníka Votruby

podal rovněž hostující Fr. Kopáček z Prahy a lidového tribuna Chmelu hlasivě V. Knytl z Nového Města n. Met., který náleží k ochotn. hercům Sunkova významu. —

Z představení, narychlo tedy opatřených a připravených, stěží lze závěrem vyvoditi celkové zhodnocení. Je jen radostno konstatovati pohotovost česk. ochotníka, jeho ukázněnost, než i sledování vysokých cílů a také v mnohém jich dosažení. To jsou klady, na nichž možno dále stavěti. A neprojeví-li se letos výsledky, jakých by si bylo přáti, stane se tak dojista napříště za okolností mnohem příznivějších, ale také jakostně cennějších.

60 LET ÚMDOČ.

Několik slov k jubilejní soutěži.

Otto Minářík

Je snahou každého jednotlivce, který je si vědom své síly a svých schopností, aby tyto své vlastnosti uplatnil ve svém okolí a aby se občas mohl přesvědčit o jejich hodnotě. Hodnotu můžeme měřit opět hodnotou, t. j. relativně srovnávat jednu hodnotu s druhou. Takové měření sil se nejlépe provádí soutěží — silní se na ni nedočkavě těší, slabí se před ní strachují.

Ocenění vlastní síly — t. j. získání vědomí o své hodnotě — nejlépe určíme v široké soutěži, v níž s námi soutěží veliký počet stejně statečných a své hodnoty znalých. Čím více je v soutěži těch, o kterých víme, že jsou asi stejné a po případě i vyšší úroveň, tím větší úsilí vyvinujeme, abychom je předstihli nebo abychom se aspoň dostali mezi nejlepší. A v tom tkví mravní stránka každé soutěže: Donutit soupeře, aby ze sebe vydal nejlepší.

To je také účelem „Jubilejní soutěže - 60 let ÚMDOČ“. Chceme, aby v jubilej. roce 1946 vzpomněly všechny spolky, v ÚMDOČ organisované, založení ÚMDOČ tím, že ze sebe vydají nejhodnotnější.

Krátkost času nedovolila, aby byly vydány přesné a podrobné směrnice celého průběhu soutěže. A tak jsou postupně vydávány nejprostší směrnice jednotlivých úseků — směrnice, oprávněně zkušenostmi z dřívějších hronovských, okrskových a podobných soutěží. Rok je pro provedení tak široké soutěže příliš krátký. Proto jsme musili stanovit lhůty každého kola (okrskové, krajové a zemské soutěže), abychom mohli v srpnu 1946 zjistiti nejzdatnější ochotnický soubor v jubilejním roce ÚMDOČ zakončením soutěže na oslavách Jiráskových v Hronově.

Netajíme se tím, že touto první soutěží nekončíme vzájemné měření sil. Naopak na základě dosažených zkušeností chceme vybudovati v budoucnu pravidelné soutěžení, povinné pro všechny divadelní soubory, v ÚMDOČ organisované, abychom tím udržovali sílu, hodnotu, připravenost a schopnost a abychom zvyšovali úroveň uměleckou i organizační.

Ano, i organizační! Letos po prvé přenášíme hlavní část organisace na své podřízené složky: okrsky a

kraje. Jim náleží první úkol: Připravit soutěž v samých základech. Vynasnažíme se, abychom byli dobře zpraveni o všech podrobnostech postupu soutěže v jednotlivých okrscích, abychom tak poznali organizační schopnosti a hodnoty těch, jimž jest svěřeno vedení okrsku. Na schůzích a valných okrskových shromážděních nás přesvědčovala jen slova — nyní chceme býti přesvědčeni také skutky. Z nich nejlépe posoudíme jakost a schopnost okrskových činovníků.

Nedivte se, že je naší nejpřímnější snahou získat pokud možno největší počet dobrých a zanícených pracovníků na poli divadelního ochotnictví — vždyť tato snaha je dnes příliš oprávněná. Není totiž tak daleká doba, kdy ÚMDOČ bude moci měřit své síly a své hodnoty s podobnými ústředními jiných zemí a států. Budeme také k tomu vždycky pracovat, aby nám to bylo umožněno. Taková příležitost nás však nesmí zastihnout nepřipravené — ale naopak, příliš dobře připravené. Jubilejní soutěž — 60 let ÚMDOČ — nebude mít tudíž význam jen slavnostní vzpomínky, ale také bude základem k dalšímu, mnohem mohutnějšímu vývoji kulturnímu na poli širším, než bylo dříve.

Jmenovaná soutěž je tudíž měřením vlastních sil ve vlastním obvodu — chceme vědět, jak jsme silní, jak jsme pro další život připraveni. Co říkáte? Obstojíte? Obstojíme?

Mohutnost stavby záleží na jejích základech — slabé základy ji neunesou. Tato soutěž může být jen tehdy mohutnou, když její základy, t. j. soutěže okrskové a krajové — budou mocnými pilíři, na nichž se lehce udrží naše síla i schopnost.

Moderní pilíře nebývají mohutné pro oko — takový mohutný pilíř se dnes rozděluje na množství malých, zdánlivě nepatrných pilířků, jichž nosnosti se sčítají, takže únosnost je často mnohem vyšší než únosnost sloupu. mohutného vzhledem. Takovými pilířky jsou spolkové, okrskové, krajové (podle zatímního rozdělení), zemští činovníci okrsků, krajů a ze-

mi, v nichž působí jednoty, organisované v ÚMDOČ.

Jubilejní soutěž — 60 let ÚMDOČ — jim poskytuje příležitost, aby uplatnili své schopnosti v plném rozsahu — jejich zásluhou vyroste jmenovaná soutěž nebo zakrtní — oni to jsou, kteří mají přímý vliv na její výsledek.

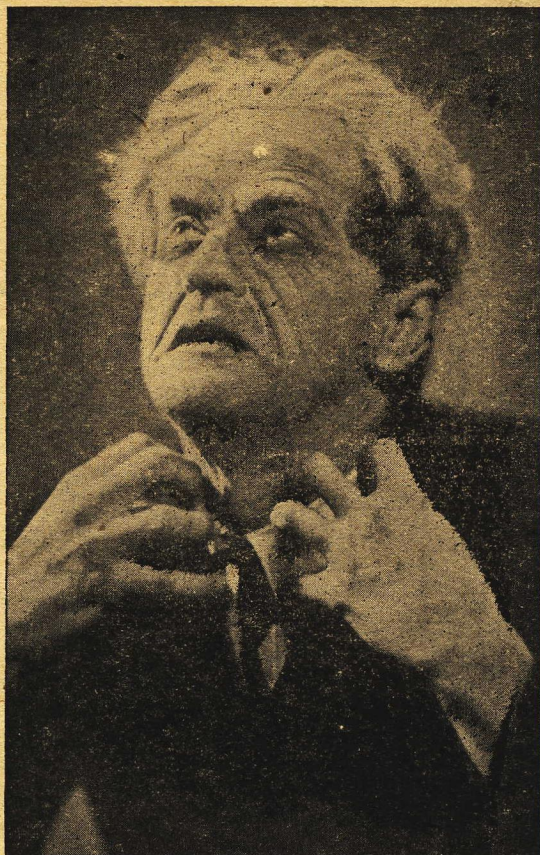
Toho jsme si v ÚMDOČ vědomi a z toho vyplývá, že je jen v zájmu dalšího vývoje, když se seznámíme s nejzdatnějšími, když tyto nejzdatnější uvedeme při skončení celé soutěže jmenovitě jako přední pracovníky ÚMDOČ a když jejich nezištnou a obětavou činnost na poli lidového vzdělávání zapíšeme v historii kulturního vývoje jednot, v ÚMDOČ organisovaných. Budeme pečlivě sledovat průběh soutěžních kol a na slavnostní schůzi, zamýšlené v pořadu oslav 60 let ÚMDOČ, oznámíme účastníkům, kde a jakého mají zdatného pracovníka v tom či onom spolku, okrsku, kraji a zemi a požádáme, aby jejich činnost jim byla také písemně potvrzena věnováním památkového diplomu. Každý z vás má možnost tohoto diplomu dosáhnouti — nuže s chutí, nadšením a úsilím do práce! —

Docházejí dotazy, kdy budou vydány podrobné směrnice pro Jubilejní soutěž — 60 let ÚMDOČ. Upozorňujeme, že další směrnice pro soutěž okrskovou vydány nebudou. Jen případné dotazy zodpoví sekretariát ÚMDOČ. Aby bylo možno zachovat vývojově všechno od počátku, žádáme, aby dotazy byly písemné, obdržíte na ně také písemnou odpověď.

Úmyslně jsme směrnice pro soutěž sestručnili na nejmenší míru, ale uvedli jsme v nich podstatné a základní věci. Opakuji je ještě stručněji:

Proveďte i h n e d okrskovou soutěž! Organisujte si ji sami! Jejím účelem je zjistiti d v a nejlepší soubory vašeho okrsku, které do konce ledna 1946 musíte bezpodmínečně oznámiti na předepsaném tiskopise sekretariátu ÚMDOČ a okrsku v sídle kraje. Tiskopisy dostanete v sekretariátu ÚMDOČ.

Zejména — pracujte samostatně! Uvědomte si účel své činnosti a veškeré své úsilí řiďte k tomu,

Václav Munclinger (Spdo. „Tyl“ Přerov) v titulní roli Jiráskova dramatu „Otec“.

Z archivu ÚMDOČ.

abyste předsevzatého účelu dosáhli! Se soutěží okrskovou nesmíte otálet — rozběhněte ji ihned a dokažte, že i v nejkratší době se dá vykonati a provést soutěž tak velká, jako je JUBILEJNÍ SOUTĚŽ — 60 LET ÚMDOČ.

Matiční jubilejní divadelní soutěž. 60 let ÚMDOČ a statistika.

B. Soutěž v krajích

Do konce roku 1945 oznámí ÚMDOČ každému okrsku přidělení do kraje a v dohodě s okrsky určí sídlo kraje.

Do krajové soutěže postupují dva vítězové okrskové soutěže, t. j. soubor podle počtu dosažených bodů první a druhý, t. j. soubor s nejbližším počtem bodů.

Každý okrsek jmenuje ve schůzi koncem ledna 1945 (viz bod 4., odd. A. soutěžního řádu pro okrsky) d v a členy okrskové rady do soutěžní krajové komise (pokud možno předsedu a kult. referenta okrsku).

Takto jmenovaná komise ze všech okrsků příslušného kraje jest pověřena ÚMDOČ organisovati a provésti krajovou soutěž mezi vítězi soutěží okrskových:

1. Předseda okrsku, v němž jest stanoveno sídlo kraje, svolá v prvních dnech měsíce února 1946 schůzi všech členů komise krajové soutěže. Do této schůze pozve také zástupce vítězných souborů okrskové soutěže, aby v dohodě s nimi byl vypracován soutěžní plán, t. j. určena data a místa soutěžních představení v kraji. Doporučuje se, aby soutěžní představení v kraji byla sehrána, pokud je to možné, v jiném místě (v sídle okrsku a p.), než byla sehrána soutěžní představení okrsková.

Josef Štastný

V roce 1946 oslaví ÚMDOČ důstojným způsobem tedy 60 let svého trvání. Mezi mnohými podniky, s oslavou spojenými, bude zhotoven také obraz činnosti div. ochotnictva v číslicích. Těmi jsou suchá a přece tolik povídající data našich statistických tabulek.

Bylo by věru smutným dokladem pro toto jubileum, kdyby nebylo lze sestavit obrázek o činnosti div. spolků, v ÚMDOČ sdružených, pro líknavost a nepochopení této důležité součásti naší pracovní pospolitosti.

Máme zpracovány statistické tabulky za dobu od roku 1936 do roku 1943. Tedy za sedm let. Z těchto výkazů je zřejmo, že ochotnictvo zaplatilo za divadelní knihy 2,215.488 K, na autor-

ských poplatcích 3,794.660 K, na daních a kolech odvedlo 3,034.105 K, na dobročinné účely 3,753.206 K, sehrálo 36.008 her a pod. Nemáme dosud tabulek za rok 1944. Jen 790 spolků tabulky odvedlo, 1.310 spolků zapomnělo na svou povinnost a nedalo výkazy o své činnosti ústředí k dispozici. Tím velmi stěžují práci ústředí, zkreslují na konec skutečnost, zatajují pravé výsledky ochotnické práce.

Uvažte, že úplná statistická data dokazují nejlépe význam i práci div. ochotnictva a že při takové příležitosti, jakou jest oslava 60 let ÚMDOČ, by bylo záhodno, aby statistika byla co nejúplnější. Její zpracování vyžaduje dlouhého času a tíživé práce, nemáme ani sil, ani kdy na rychlé její provedení a proto věříme, že spolky splní povinnost a tabulky za rok 1944 zašlou co nejrychleji. A rovněž, až začátkem r. 1946 požádáme o statistiku za rok 1945.

Dejte svému ústředí doklady o své činnosti, ať je zdůrazněna nejpádnějšími důkazy jeho práce a doložen jeho význam umělecký a také hospodářský! Na dobrém výsledku důstojných oslav 60let ÚMDOČ buďte účastní tím, že splníte její pokyny a jedním z nejdůležitějších je: okamžité zaslání statistických dat za rok 1944!

Slučování spolků. Ochotnické spolky v Kročehlavech v duchu národní jednoty spojily se v jedno velké těleso. Sloučením spdo. „Klicpera“, dram. sp. „Svitání“ a dram. odb. baráčníků

2. Na této schůzi budiž zvolena rozhodčí komise, a to vždy po jednom zástupci každého okrsku (pokud možno kulturním referentem), a to tak, aby bylo zajištěno, že tato rozhodčí komise vždycky v plném počtu shledne všechna soutěžní představení. Náhradníci členů rozhodčí komise se nedoporučují. Klasifikace jednotlivých představení se provádí podle směrnic ÚMDOČ na tabulkách, ÚMDOČ vydaných, tak, že člen rozhodčí komise, zástupce okrsku, jehož soubor soutěží, neklasifikuje představení členů svého okrsku. Bodovací tabulky zašle na požádání sekretariát ÚMDOČ v žádaném počtu. Každý člen soutěžní komise oceňuje a boduje výkony soutěžních souborů zcela samostatně, podle svého nejlepšího svědomí s vědomím, že provádí výběr nejlepšího z nejlepších. Řádně vyplněnou klasifikační tabulku si uschová a předloží ji ve schůzi, v níž krajořá soutěž bude zakončena.

Zvlášt se připomíná, že do rozhodčí komise se nehodí ti, kteří nejsou schopni zachovat klasifikační data. Všechna jednání od započeti až do skončení soutěže jsou důvěrná — zvlášt pak data, týkající se oceňování jednotlivých představení — a proto členové soutěžní komise musí býti v každém ohledu důvěryhodní. Každý přestupek a přečin proti důvěře v provádění soutěže budiž okamžitě hlášen i s podrobnostmi ÚMDOČ, aby pro příště bylo zamezeno volit vinníky do těchto komisí.

3. Krajořá soutěž musí býti bezpodmínečně ukončena do konce března 1945. Předseda krajořé komise svolá v posledních dnech měsíce března 1945 schůzi všech členů komise, aby byli určeni dva vítězové krajořé soutěže. Před touto schůzí se sejde rozhodčí komise, aby vypracovala pořad soutěžících souborů od nejlepšího k nejslabšímu podle počtu v soutěži dosažených bodů.

Počet dosažených bodů jest podíl součtu dosažených bodů od všech bodujících rozhodčích a počtu rozhodčích, t. j. má-li se stanoviti počet dosažených bodů určitého spolku, oznámí každý rozhodčí, který právoplatně soubor hodnotil, počet dosažených bodů ve své klasifikační tabulce. Součet všech takto oznámených bodů se dělí počtem členů, kteří oznámili své ocenění. První dva soubory, které v soutěži obdržely největší počet bodů, jsou vítězi krajořé soutěže.

Nejpozději 1. dubna 1946 oznámí na předepsaném tiskopise — který bude na požádání sekretariátem ÚMDOČ zaslán — předseda krajořé soutěže předsednictvu ÚMDOČ výsledek soutěže. (Při tom se upozorňuje na důležitost vyplnění všech otázek, na tiskopise uvedených.) Na později došlá hlášení nemůže býti — s ohledem na další organizaci zemské soutěže — vzat zřetel. Vítězové krajořé soutěže — z každého kraje dva — postupují do soutěže zemské, kterou provede a bude organisovati předsednictvo ÚMDOČ.

Chrámy znesvěcené.

Ludvík Krafnetr

Divadlo se cizím jménem nazývá *Theatrum*, což má původ v řeckém slově *Theo* čili *Bůh*, takže divadlo by pak v tomto smyslu znamenalo cosi jako božské místo, na němž či v němž se koná oběť Bohu.

A my také víme, že původní divadelní hry vznikly jakožto projevy náboženské, jako *mysteria*, opěvující bohy všech tříd, co jich tehdejší lidstvo znalo.

A víme i to, že řidícím duchem (*spiritus rector*) všech těchto pradiadelních projevů bývali kněží, ať již pohanští nebo později kře-

stanští. Po zesvětštění divadel to zase bývali učitelé a především ředitelé škol, u kterých to byl, jak staré zápisy nám ukazují, sice nepsaný, ale za to vyžadovaný úkol, tak jako hra a zpěv na kůru o nedělních bohoslužbách a celá řada ještě jiných a podobných úkonů.

Na rozdíl však od tohoto otrocky snižujícího a důstojnost svobodného člověka hrubě znehodnocujícího přisluhování mythu, pravdivému životu odporujícímu a lživému, bylo provádění divadelní činnosti — zvlášt pro uvědomělé učitele — povinností radostnou a s nadšenou obětavostí chápánou.

Přes to, že finanční zisk z tohoto konání byl nepatrný a velmi

často vůbec žádný, ba někdy — a to se stává ještě doposud — se na ně i doplácelo, ať již přímo penězi nebo zdravím, pokaženou kariérou a pod., přes to byla to práce, kterou si naši učitelé a s nimi velmi často i studenti nedali nikdy vzíti. Chápali ji totiž jako vysoce důležitý kulturní úkol, jimž jsou takměř povinni svému národu.

Právě tak chápali — a chápají — svou činnost i některé jiné ochotnické skupiny, v nichž není zastoupeno studentstvo nebo učitelstvo, to je ochotníci, rekrutující se převážně z řad dělnických.

S politováním jest nám říci, že ne všechny skupiny div. ochotníků si takto počínají. A s ještě větším

Další pokyny:

V soutěži kraje soutěží vítěz soutěže okrskové hrou, kterou zvítězil v soutěži okrskové. Změna hry není dovolena. Podmínky pro obsazení a pod. pro soutěž okrskovou platí také pro soutěž kraje. Finanční záležitosti kraje soutěže vede okrskový pokladník sídla kraje odděleně od zápisů okrskových — tak, aby na schůzi, kraje soutěží ukončující, mohl podat podrobnou zprávu o všech příjmech a výdáních, ze soutěže vzešlých. Zůstatek soutěže kraje, po úhradě všech příslušných výdání, bude po ukončení soutěže předán předsednictvu ÚMDOC, aby byl převeden na účet zemské soutěže.

Zástupci okrsků předají na schůzi, v lednu 1946 konané, pokladní zůstatky ze soutěží okrskových pokladníkům soutěží kraje s podrobným vyúčtováním všech příjmů a výdání, týkajících se okrskových soutěží. Tyto zůstatky budou základem pro úhradu výloh, spojených s pokračováním soutěže. K nim ze soutěže kraje — jako při soutěži okrskové — přibudou další příjmy ze soutěžních představení kraje, t. j. z každého představení 10% hrubého příjmu.

Pokladník kraje soutěže uhrazuje — proti řádnému potvrzení a vidování předsedou okrsku — všechna vydání, kraje soutěže se týkající, na př. poštovné, jízdné členů komisi atd. z tohoto účtu.

Nové hry pro div. spolky ÚVDOČ.

Pro repertoární potřeby závodních a ochotnických divadel vůbec vydává Kulturní komise ÚRO hry a pásma veršů:

V těchto dnech vyšla celovečerní hra sovětského autora M. Triggera „Šťastná žena“ v překladu V. Mengera (2 muži, 3 ženy). Je to obdoba Ibsenovy „Nory“, ale závěr hry je optimistický. Zabývá se problémem sovětské ženy v rodině a ve veřejném životě. Architekt Uzorov chce mít ze své ženy Marje jen hospodyňku. Když Marja, která pomáhá svému muži v práci, vypracuje vlastní plán do soutěže na palác kultury, prohlásí ho za naivní. Její přítel a první láska, lékař Džaparidze, který zná její talent i rodinné poměry, pošle plán do soutěže tajně sám. Marja dostane první cenu. A tu se ukáže celý Uzorov, který v názorech na ženu je v zajetí starých měšťáckých myšlenek. Vynutí na Marji prohlášení, že plán vypracoval on, Marja povolí, ale to je také poslední hřebík do rakve její lásky. Manželé se rozcházejí a Marja odjíždí s dceruškou budovat svůj „palác budoucnosti“. — Hra vyžaduje velmi pečlivého nastudování a porozumění mentální sovětského člověka.

Aktovka „Naše dny“ od P. Jalceva v překladu A. Kurše (1 m., 1 ž.) je hříčka ze sovětského života a jde v ní o omyl návštěv-

„Područín“ byla ustavena Jednota div. ochotníků v Kročehlavech. Takto byla vytvořena základna pro nejlepší spolupráci mezi výkonnými ochotníky a doufáme, že úroveň všech našich představení bude nyní stále na vzestupu. Šestičlenná režisérská rada je zárukou, že repertoár bude opravdu hodnotný, a jako zahajovací představení uvede na scénu režisér Kuchynka Mahenovu studentskou hru „Chroust“. Jako další hru uvede režisér Sak Vernerův „Souboj talárů“ a režisér Hrabě připravuje národní pohádku od Fr. Votavy „Tři zlaté listy“. Doufáme, že i veřejnost tuto naši snahu plně pochopí.

Prokletí udavači!

Pod tímto záhlavím se objevila v denních listech zpráva: V lese u Luhačovic nalezen mrtev 38letý odborný učitel a vynikající místní kulturní pracovník Lad. Výdouch ze Slavičina-Mladotic. Byl u něho objeven lístek, na kterém bylo napsáno: „Prokletí udavači! Nejsem zrádce ani kolaborantem a mám jít před lidový soud! To jsem si nezasloužil! Tuto hanbu přežít nemohu! Neublížte mé předobré ženě, je to mučednice. Chraňte mého Ivánka!“ Byl obviněn, že v době heydrichovských poprav v poslední chvíli vhodil několik kompromitujících věcí před gestapem do odpadní roury a mezi těmito předměty také státní vlajku. Suspendován měl vyčkávat rozhodnutí

politováním jest nám nutno přiznat, že těchto druhých je, nebo aspoň bývalo značně více.

A nejsou to snad jen maličké společnosti někde v zapadlých končinách naší vlasti, jsou to, žel, někdy i dosti početné a celkem pokročilé scény větších měst, ba i města hlavního.

Věci, které tuto píšeme, nejsou snad vymyšlené nebo schválně přehnané, vše to dá se třeba i písemně dokázat.

Dosvědčují to jednak haldy novinových výstřížků, kupících se pravidelně týden co týden na redakčním stole divadelního referenta a dosvědčuje to i zkušenost pisatele těchto řádků, který se ve

světě divadelních ochotníků pohybuje již po dvě desetiletí.

Nejvíce se chybuje v tom, že tito a jim podobní herci z ochoty, neznajíce a neuvědomující si vůbec velikého úkolu divadla ochotnického jako takového, provozují je toliko za tím účelem, aby si zahráli, „blýskli se“, „ukázali se“, jak se říká, a pod.

Je na bledni, že pak vybírají jen takové hry, ve kterých a se kterými by se jim to mohlo nejlépe podařit, bez ohledu na literární, mravní a ostatní hodnoty těchto her.

Tak na příklad režisér dramatického kroužku má fixní ideu, že je rozený tragéd rázu při nejmen-

ším Vojanova a z tohoto stánoviska pak vybírá jen a jen hry vážně, tragedie, psychologické a někdy až patologické činohry nebo těžké a nedivadelní básně a vůbec materiál, v jakém si sám libuje a v němž se mu — podle jeho osobního mínění — nejlépe hraje.

Jinde zase režisérka trpí domněnkou, že je rozenou komičkou, něco jako Mošna v sukních a krmí pak své obecnstvo, jakož i svůj soubor třeba nejnemožnějšími sláňaninami bulvárních autorů, jen když si v každé té věci „od srdce zařadí“, jak má ve zvyku říkat.

Nejhorším omylem však je, když se ustaví kroužek divadel-

Co je nejdůležitější?

Rádné plnění závazků, plynoucích z členství v ÚMDOČ. Je samozřejmou povinností každého řádného člena. Nepatrný obolus jedné koruny ročně z hlavy spolku opravňuje používat všech výhod a služeb, které ústředí poskytuje svým členům. A není jich málo:

Nejen, že prostřednictvím svých delegátů hájí a prosazuje zájmy ochotnictva ve státní divadelní radě, zemském národním výboru, v ÚRO, SCM a jinde, nýbrž usiluje i o zhodnocení práce a zajištění ochotnického majetku v připravovaném divadelním zákoně, vydává kulturní měsíčník „Lidové divadlo“, ročenky a sborníky, které zdarma rozesílá členům. Prostřednictvím sekretariátu obstarává informační a poptávkovou službu, urguje žádosti a stížnosti členů u veřejných úřadů, poskytuje zdarma porady ve věcech divadelních, spolkových i právních, sestavuje repertoáry, organizuje školení.

Dodává zdarma členské průkazy, platební známky, ostatní jednotné tiskoviny, brožury, příručky za nepatrnou náhradu skutečných výloh. Obstarává divadelní hry, divadelní kroje, maskéra, ličidla, razítka, rozpisy rolí, rozmnožování div. her, sestavuje rozpočty na stavbu divadel, jevišť, kulturních budov, vymohla svým členům slevy u divadelních agentur a půjčoven, zaopatruje vstupenky do pražských divadel, noclehy pro mimopražské členy a mnoho jiných služeb a službiček, které usnadní ochotnickou práci po stránce kulturní, administrační i technické.

ÚMDOČ není dotována žádnou institucí a ve finančním hospodářství je odkázána na příspěvky svých členů. Mnohé spolky, které v nové republice uskutečňují se zdarem kulturní poslání ochotnictva, jsou úplně netečné k plnění spolkových, administrativních a finančních povinností, a tak se stalo, že na příspěvcích dluží dosud dobrá polovina všech členů. V návalu ostatní práce není možno jednotlivce urgovat. A tak zdar proponovaných úkolů ÚMDOČ je v platební morálce každého člena.

Věříme, že v nových poměrech uvědomí si každý ochotník klady ochotnické organizace a dobrovolnou kázní umožní další předpoklady její budovatelské práce pro nejširší veřejnost.

lidového soudu na svobodě. Když mu to bylo v Uherském Brodě oznámeno, odešel domů a na cestě se v lese oběsil. Odešel se scény života i společenské člověk nanejvýš ušlechtilý a dosud se nikdo nenašel, kdo by po něm se ujal vedení kulturního života slavičinského. V zájmu národním by měl být případ Lad. Výducha pečlivě vyšetřen i nyní, kdy se již Výduch nebude moci obhajovat. Vždyť tu bude mnoho těch, kteří Výducha sami obhájí. A snad jim bu-

níka, který pokládá pomocníci v domácnosti za ženu svého starého přítele.

Další aktovka „Něžný tvor“ od A. P. Čechova - A. Irošnikova v překladu M. Čebišové (6 m., 1 ž., pes) ilustruje poměry za carského Ruska. Chruškin, pokousaný psem na ulici, způsobí shluk lidí. Zakročuje strážník. Chce psa zastřelit, ale když se dozví, že pes náleží generálovi, div nezavře postiženého.

Obě aktovky se velmi dobře hodí k doplnění programu i samostatnému provedení.

Byla vydána další pásma veršů pro potřebu recitačních skupin: J. V. Svoboda sestavil pásmo veršů „Sovětské poesie“ v překladu M. Marčanové. Jsou to básně z doby kolem r. 1930. Zastoupeni jsou bás-

ních ochotníků jen za účelem vydělání peněz. Bývají to někdy třeba i docela šlechtetné a chvályhodné pohnutky, jež je k tomu vedou, tak na příkl. nadílka chudým dětem, zřízení obecní knihovny, postavení nové školy a ještě celá řada podobných velkých úkolů, nemluvě o podnětech významu menšího, jako na př. zřízení vlastního jeviště, kulisy a t. d. To na věci nic nemění.

Divadlo je umění, divadlo je dokonce syntézou všech umění, jež lidstvo zná, neboť na divadle se prolíná hudba, zpěv, recitace, malířství, sochařství, architektura, tanec a to vše tvoří věc, které jsme zvykli říkat divadelní představení.

A na umění se nesmí šetřit a uměním se nesmí vydělávat! Jak by asi vypadal obraz, kdyby malíř, chtěje ušetřit a hodně vydělat, použil k jeho stvoření nejlacnějšího a nejnehodnotnějšího materiálu?! Jak by mohl vypadati a být obýván dům, který by za účelem ušetření a větších výdělků byl postaven ze starých cihel, shnilých a puklých rour?!

U divadla je to takové, jak říkal kterýsi odborník již před třiceti lety, že peníze se musí vyhazovati oknem, aby se dveřmi vracely zpátky. Ale šetření ani na nejsvětější účely ještě nikdy nevytvořilo dobré divadlo.

Jestli pak bychom měli chloubu

našeho národa, zlatou kapličku všech Čechů, naše Národní divadlo, kdyby se bylo na něm bývalo šetřilo? Nikdy ne. Byla by z toho zase nějaká dřevěná Bouda.

V divadle se musí podávati vše nejlepší a nejcennější, co lidstvo má, a ne znesvěcovati chrámy bohyně Thalie bezduchými operetkami, plýtvajícími nahotou a plátným lesem, ani ubohoučkami bezcennými výrobky z pera konjunkturálních takéspisovatelů. Jest jenom děkovati všem lidem dobré vůle, že se, zejména v poslední době, starají tak horlivě o jejich znemožnění.

K 30. VÝROČÍ MOSKEVSKÉHO KOMORNÍHO DIVADLA.

Z archivu ÚMDOČ.

A. J. Tairovem vypravená „Princezna Brambilla“ (podle fantast. povídek E. T. A. Hoffmanna, insc. G. Jakulova) před dvaceti lety.

nici Demjan Bědný, N. Bezymenský, M. Gerasimov, A. Žarov, V. Alexandrovský a V. Kazin.

J. Konarovská sestavila pásmo veršů z poesie Josefa Hory, původní i přeložené. Jsou zde překlady z B. Pasternaka, S. Jesenina mimo vlastní jeho tvorby.

V. Raffel a J. Martínek sestavili literární pásmo „Kdo koliv“ a napsali též spojovací text. Je sestaveno z básní J. V. Sládka, K. Havlíčka-Borovského, J. Hory, S. K. Neumanna, J. Seiferta, J. Wolker a F. Hrubína.

K výročí říjnové revoluce vydáno pásmo veršů a zpěvu „Zpíváme o SSSR“, které sestavil a spojovací text napsal L. d. Nejedlý. V první části jsou zastoupeni básníci: S. K. Neumann, V. Majakovskij, N. Asějev, K. Toman, A. Žarov, A. Surkov, P. Železnov a N. Dementěv. V druhé části, která je zaostřena na světovou válku 1941—45, jsou zastoupeni básníci M. Isakovskij, A. Prokofěv, M. Tichonov, S. Maršák, F. Hrubín, K. Simonov, N. Gribačev a S. K. Neumann. Zamontovány jsou písně o „Rudé armádě“, „Píseň o vlasti“, „Partyzánská“ a „Hymna Sovětského svazu“.

K vydání jsou připraveny aktovky M. Tvařín a „Hannibalův snatek“ a „Hromy a blesky“, J. L. d. o n a „Hříšná žena“, pásmo veršů z americké poesie, celovečerní hra „Šest zamilovaných“ od A. Arbuzova a A. N. Ostrovského „Nebylo groše, najednou dukát“.

Budou vydány hry J. K. Tyla, V. K. Klicpery a zároveň hry z jugoslávského repertoáru. Snahou Kulturní komise ÚRO je vydávat hry aktuální, které mluví k dnešku, i hry klasické, které jsou stále živé. Repertoár bude zaměřen na hry slovanských národů.

L. N.

Pozn. Objednávky vyřizuje kancelář ÚVDOČ v Praze II., Spálená 11.

2 divadelních epigramů Václava Krofky.

V chrámu Thalíe.

*I v luzném chrámu Thalíe
dost často více kněží je,
jež obracejí svoje tužby
spíš ku prospěchu kapsy své —
než k účelu své bohoslužby!*

Herci a role.

*Velikým hercům role malá
smrtelnou ránu nikdy nezadala.
Leč za to mnozí herci mali —
velikou roli pochovali.*

de právě tak uvěřeno, jako bylo uvěřeno udavačům. — Obrázek přineseme v příštím sešitě.

Min.

Dohoda mezi českým a slovenským ochotnictvem.

Mezi naší Maticí a Ústředím slovenských ochotnických divadel smlouveno 14. října na schůzce zástupců v Bratislavě vytvoření Ústředního výboru československého ochotnictva (ÚMDOČ a ÚSOD) za účelem společné práce ve všech otázkách, týkajících se divadelního ochotnictva RČS., sdruženého v těchto dvou vrcholných ochotnických organizacích. Výbor anebo jím stanovení splnomocněnci budou reprezentovat toto sdružené ochotnictvo doma i za hranicemi. Z významné úmluvy, jež ovšem musí být dodatečně schválena valnými shromážděními ÚMDOČ i ÚSOD, ještě vyjímáme: Výbor se bude skládat z 10 členů řádných a 4 náhradníků, jichž polovinu vysílá každá korporace. Členy volí valná shromáždění ÚMDOČ a ÚSSOD na dobu tří let. Výboru bude předsedat předseda ÚMDOČ a ÚSOD a to vždy střídavě. Bude-li předsedající zároveň členem výboru, nastoupí na jeho místo příslušný náhradník. Výbor bude zasedat nejméně dvakrát ročně a svolán bude po vzájemné předběžné dohodě.

Krátce o mnohém.

Oficiální dar českého národa Sovětskému svazu, představovanému Rudou armádou vytvoří ústř. organizace, in-

stituce a spolky našeho veřejného, oborového, hospodářského a kulturního života vedením Společnosti pro kult. a hosp. styky s SSSR a Svazu přátel SSSR za spolupráce ministerstva informací. Má poskytnouti ucelený obraz našeho národního života. Soubor českého umění, dále česká knihovna, obsahující knižní materiál všech oborů, a musejní oddělení v SSSR, jež vzejdou z této akce, poskytnou základ k vybudování sbírky studijního materiálu pro kulturní spolupráci obou států. ÚMDOČ se zúčastní této akce.

Z ochotn.-divadelní Plzně. Ústřední výbor Tylových oslav v Plzni oznamuje: Divadelní ochotn. spolky, sdružené ve II. Tylově okrsku ÚMDOČ a svazu Dělnických divadel v Plzni, provádí již prakticky příkaz doby, t. j. sloučení všech dobrých českých lidí pod jeden prapor a pro jedinou ideu: sloužit národu a vlasti. Proto ještě intenzivněji, nežli tomu bylo před válkou i za válečného běsnění, se scházejí a spolupracují. A radostné výsledky této upřímné spolupráce se již jasně rysují: Přípravují se důstojné oslavy 90tého výročí úmrtí národního buditele a dram. spis. J. K. Tyla. Jako prvý krok je vypsání soutěže na dobrou divadelní hru, jak již bylo publikováno, a pro tuto soutěž věnováno 10.000 K. Druhým krokem jsou přípravy k samotným oslavám, se kterými bude započato 4. února. Slavnosti potrvají celý týden a na nich budou účastny jednotlivé ochotn. spolky bez ohledu dosavadní org. příslušnosti z oblasti II. Tylova okrsku, obtožili-li čestně v soutěži, která již rovněž byla spolkům oznámena. Všechna představení ve dnech slavností sehraja budou v divadle Jos. Kaj. Tyla v ul. Max. Gorkého. Slavnosti pak budou zakončeny sjezdem divad. ochotnictva západní české oblasti, který bude radostným krokem k dávno vytoužené společné práci všech. Spolky, které se hodláte účastniti vypsané soutěže, hlase se ihned na adr. řed. V. Týra, Plzeň, Kolárova 6. Jméno hry oznamte pak nejpozději do 28. října písemně, pokud jste tak neučinili na konferenci, která se konala v neděli 21. října prostřednictvím vyslaných delegátů.

Co jsme viděli. V Litoměřicích slavnostně otevíral 13. září MNV a divad. spolek „K. H. Mácha“ městské divadlo představením Čapkovy „Matky“ za režie předs. spolku F. Kouta, se Smetanovou Slavnostní předehrou k položení základního kamene Národního divadla v Praze,

zahranou hudbou 12. pěší divise řízením kapelníka špkt. R. Blažka, proslovy předs. MNV Fr. Klause a kpt. M. Hubálka, člena „Máchy“, pozdravnými projevy zástupců ÚMDOČ z Prahy a Růžhova okrsku z Ústí n. L. Divadlo, vestavěné do starého špýcharu, německý pozůstatek, není sice vnějškově nejvábňější, ale uvnitř výstavné a útulné. Představení samo bylo velmi pečlivě připraveno a doznalo časově myšlenkovým bohatstvím děje i výraznou charakterisací jednotlivých postav zřetelné odezvy vyplněného hlediště. Problém prolnutí světa živých s mrtvými nebyl ani zde vyřešen původním nápadem. Hra byla v následujících dnech vícekrát ještě opakována. (R d v.) — Ochotn. scéna Husova sboru v Pardubicích provedla 15. září hru Jos. Kubíka a Dyny Halové „Odsrdceksrdci...“, literárně velmi slabou a neúčinnou. Je myšlenkově, dějově i situačně násilně stavěná, slova nepřesvědčují. Jediným kladem jejím je sledovaný cíl obhájit divadlo jako nositele ušlechtilých obrodných snah a hlasatele lásky k rodné řeči. Tyto idee nejsou dnešní době cizí, ale způsob, jakým je hra podává, vyznívá násilně, falešně, strojeně a na prázdno. Účinkující si namnoze nevěděli s textem rady, III. jedn. vyznělo papírově a herecky rozpačitě. (J. K rátký.) — Čten.-záb. sp. „Hálek“ v Praze (založ. 1877) zahájil div. sezonu 10. října v sále Měšť. besedy Tylovou činohrou „Paní Marjánka, matka pluku“, režisovanou prof. Mináříkem ve výpravě Ing. Dr. K. Lhoty z náznakových a paravanových stojek v látkových závěsech. Urychlila znatelně chod obrazů a mohla by sloužit za vzor scénického vybavení této jinak náročné hry vůbec. V usměrněné a spádné souhře i jednotlivých výkonech byl patrný zásah osvědčeného režiséra. Projevoval se zejména v pěkně vypracované jevištní mluvě, již nechýbelo vroucí citové prohrátí. Bylo to patrně zvláště u markytánky Zd. Kerzlové. Humornou tylovskou postavíčku přihlouplého stateckého synka vytvořil J. Martínek. (R d v.) — Gololova „Revisora“ sehráli ve Dvoře Králové společně divad. spolky „Hanka“, „Havlíček“ a „Palcát“ v režii Hirsche (z „Hanky“). Můžeme předem říci, že se jim představení vydařilo. Práce Hirschova, který se zdarem hrál také hlavní roli, záměrně se soustředila na sborové scény, kde v rychlém sledu rolí pěkně prokreslených postav a postavíček dosa-

hoval dobrého jevištního účinku a spádu. Větší živosti postrádalo II. dějství. Režie stmelila různorodé soubory jednotlivých spolků v pěkný celek a jednotliví členové svorně se snažili uhájit dobrých jmen svých spolků. Musí však dbáti pravidel jevištní řeči, proti kterým bylo často hřešeno. Scéna zvláště prvního a třetího dějství tvořila potřebný rámec, který pomáhal k úspěchu představení. (H k.)

„Zahrajte mi do kola“ (Tance českého lidu), sestavené Janem Seidlem a Jos. Špičákem a nal. „Národní osvětou“, nakl. a knihkup. družstvem pro vzájemnou výměnu liter. a uměl. děl slovanských autorů (Praha II., Spálená č. 53) je prvním svazkem většího souboru lidových tanců a písní oblastí Čech, Moravy, Slezska i Slovenska, obsahujícím české tance s harmonizovanými nápěvy, texty a popisy tanců a doplněným statěmi o české svatbě (se svatebními tanci) a o masopustu (s tanci masopustními). Dílo vyplňuje mezeru v našich národopisných publikacích, jeho populární forma však není nikterak na úkor poznatků vědeckých. Má oživit zájem a poznatky v nejširších vrstvách, aby tyto výtvořby byly vráceny tam, odkud vyšly — českému lidu. S ilustr. V. Trefila a v typograf. úpravě A. B. Kohouta vytiskla Česká graf. Unie v Praze a vydal L. Mazáč. Brož. za K 180.—

Čtenáři si lask. opraví chybné uvedení autora „Měšťáků“ v min. sešitě, str. 21, druhý sloupec, řádka 24 zdola. Namísto A. N. Ostrovského má stát Maxim Gorkij.

Redaktor t. l. prosí za odprodání roč. V. (X., 1927) „Československého divadla“, jím redigovaného a u Topičů vydávaného, menšího formátu než ostatní ročníky, s hadovitým nápisem na obálce. Případně chybějící mu čísla 3. a 15. odkoupí. Adresa na zadní straně časopisu dole.

ZASLÁNO.

K stížnosti Anděly Bočkové, že ve své knížce „O nové divadlo lidové tvorby“, vydané v říjnu t. r. Pragotiskem v Praze XVI., jsem v kapitole „O lepší dětské divadlo“ citoval některé věty z připravované její knihy „Nové divadlo pro mládež“ zadané témuž nakladatelství, upozorňuji, že jsem použil toliko osnovy, jí dané mi k dispozici a že autorka sama rozvede tuto osnovu ve zmíněné publikaci.

V Praze dne 23. října 1945.

František Smažík.

„LIDOVÉ DIVADLO“. Odpov. red. Jakub Rydvan (Inž. V. Sommer), Praha II., Pštrosova 22. Nevyžádané příspěvky redakce nevrací, nebýla-li připojena oznámkovaná obálka. Otištěné se honoruje. Přetisky jen s udáním pramene. Časopis vychází do konce roku měsíčně (pět čísel). Jednotlivá čísla 3.50 K. Novinová sazba povolena fidejistvím pošt a telegrafů čís. 31.426/IIIa-1940. Dohledací úřad pošt. Praha 55. Tiskne Jos. Kobosil, Smíchov, U Nikolajky 7. Nákladem ÚMDOČ Praha II., Spálená 11, tel. 352-91. Reklamace nedošlého čísla se vyřizují jen do 14 dní po vydání čísla následujícího. - V komisi Divadelního knihkupectví a nakladatelství Otakara Růžického v Praze II., Karlovo nám. 30.

*ELEGANTNÍ ÚČESY
JEN Z VELKOKADEŘNICTVÍ*

EVA VODIČKOVÁ 36
TELEFON 220-74

Josef Pospíšil

velkoobchod
kožešinami

Praha I.,
Malá Karlova 19/I.

Makal a syn

průmysl bonbonů a čokolády
Praha XII - Tel. 50836

2 hry Jindry Zodera:

Revoluční květen

Hra ve třech jednáních - je výslednicí nejsilnějších zážitků a činů květnové revoluce 1945.

Dvě Já

Satirická komedie v 5 obrazech.

Do tisku obě hry připravuje:

L. J. PEROUTKA,
NAKLADATELSTVÍ
PRAHA-LETNÁ, LETENSKÁ TŘ. 90.

Možno objednat i u:

Alfa, literár. a divadel. jednatelství,
PRAHA II., JINDŘIŠSKÁ 22 - TELEFON 321-22.

**Divadelní obleky
Národní kroje**

pro všechny divadelní hry i operetní
novinky v prvotřídním provedení

Marie Tvrdková,

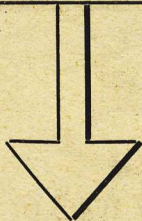
půjčovna divadelních obleků

Praha XI., Grégrova 16. Tel. 519-26

JAN GREŠ

*výroba a půjčovna
divadelních vlasenek*

**PRAHA III,
JÁNSKÝ VRŠEK 7**

Takto jsme zahájili:

Karaganov-Jegolin: Vítězná kultura, K 25'-
 Uljanová: Leninova dětská a školní léta, K 18'-
 Bránili svou zem - sborník válečné poesie, K 40'-
 Gajdar: Timur a jeho parta - pro mládež, K 30'-
 Fleischmann: Voják - verše, K 20'-
 Erenburg: Povídky těchto let, K 21'-

K dostání u všech knihkupců!

MLADÁ FRONTA

NAKLADATELSTVÍ SČM, PRAHA

**Dobré české hry pro náročné spolky,
 doporučené denním i krajinským tis-
 kem, které sklízí úspěch na všech scé-
 nách a jsou mnohokrát opakovány:**

Novinky za rok 1942-44!

J. L. Doudlebský: Naši paličáci. 3 děj.
 Šebková: Trampoty fořta Borovičky. 3 děj.
 Šebková: Pod květy jabloně. 3 děj.
 Doudlebský: Děvčátko z lesů. Opereta.
 J. Krýsa: Kdo je vinen? 3 děj.
 Herrmann: Pod jednou střechou. 3 děj.
 I. Herrmann: Evička. 3 děj.
 M. Šebková: Emánek to zařídí. 3 děj.
 Malcová: Vlaštovička. Hra se zpěvy. 3 děj.
 Nejedlý: Hvězdičky nad vesničkou. 3 d.
 Hruška: Láska na rozcestí. Fraška. 3 d.

Hry jsou vesměs veselohry neb frašky.

Žádejte u knihkupců nebo přímo v divadelním nakladatelství

VLADISLAV IGLAUER
PRAHA II., POD SLOVANY 2

*Veškeré novinky
 divadelních her a hudebnin, kdekoliv vyšlých, ihned po vyjítí na skladě*

Knížky,

které by měl každý číst a dobře znát

Program československé vlády Národní fron-
 ty Čechů a Slováků K 1.50
 Projev presidenta republiky Dr. Edvarda Be-
 neše na Staroměstském náměstí 16. května
 1945 K 3.—
 Smlouva mezi Československem a Sovětským
 svazem K 6.—
 Kardelje: Dvě cesty malých národů jihový-
 chodní Evropy K 10.—
 Krymská konference K 6.—
 Vol'fson: Stalin K 5.—
 Kalinin: V čem tkví síla Sovětského státu
 K 9.—
 Smékal: Sovětský svaz K 10.—
 Tumanov: Vyšší stupně vyznamenání, řádů a
 medailí SSSR a odznaků Rudé armády
 K 15.—
 Lidická tryzna K 5.—
 Martinovský: Kronika Českého Malína
 K 15.—

U všech knihkupců

Nakladatelství ORBIS, Praha XII., Stalinova 46

Nábytek

VÁCHA · PRAHA

H Y B E R N S K Á 7 / I. p.

Telefon 251-24

**Divadelní hry
 ● pro ochotníky**

vydává a má na skladě

**Knihkupectví A. Neubert
 v Praze II., Hybernská 12**

Telefon 250-15, 284-01